

**UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA
KATEDRA GEOGRAFIE**

Martina VIKTORINOVÁ

**VÝVOJ VNITŘNÍ PROSTOROVÉ STRUKTURY MĚSTA UHERSKÉ
HRADIŠTĚ**

Diplomová práce

Vedoucí práce: RNDr. Pavel PTÁČEK, Ph.D.

Olomouc 2011

Prohlašuji, že jsem zadanou práci řešila sama a uvedla jsem veškerou použitou literaturu

V Olomouci, 10. dubna 2010

Vysoká škola: Univerzita Palackého

Fakulta: Přírodovědecká

Katedra: Geografie

Školní rok: 2008/09

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

pro

Martinu VIKTORINOVOU

obor

Geografie – Biologie v ochraně životního prostředí

Název tématu:

Vývoj vnitřní prostorové struktury města Uherské Hradiště
Development of internal spatial structure of Uherské Hradiště

Zásady pro vypracování:

Cílem diplomové práce je postihnout základní charakteristiky vývoje vnitřní prostorové struktury města Uherské Hradiště se zvláštním zřetelem na transformační procesy po roce 1989. Nejprve budou popsány základní atributy vývoje města od jeho založení do současnosti. Současná vnitřní struktura potom bude charakterizována jednak na základě porovnání výsledků SLDB za roky 1991 a 2001, ale hlavně vlastním terénním šetřením, doprovázeným dotazníkovým šetřením mezi občany a interview s klíčovými aktéry města. Na tomto základě budou načrtnuty základní determinanty vývoje města do budoucnosti.

Diplomová práce bude zpracována v těchto kontrolovaných etapách:

Sestavení osnovy DP (listopad 2008)

Rešerše literatury k otázkám historického vývoje a současnosti struktury města (únor 2009)

Teorie a metodologie výzkumu, sběr dat ze SLDB 2001 a 1991, jejich statistické zpracování (květen 2009)

Terénní šetření: identifikace klíčových prostorů, kde dochází ke změně struktury, dotazníkové šetření mezi občany města (září 2009)

Interview s klíčovými aktéry ve městě (listopad 2009)

Analýza a syntéza získaných poznatků, identifikace klíčových procesů (leden 2010)

Odevzdání diplomové práce (duben 2010)

Doporučená osnova:

1. Teoreticko-metodologické aspekty geogr. výzkumu prostorové struktury města
2. Geografická charakteristika zkoumaného území
3. Morfologická charakteristika
4. Funkční struktura
5. Sociálně-demografická struktura

6. Syntetické hodnocení prostorové struktury
7. Závěr

Rozsah grafických prací: tabulky, mapového přílohy atd.

Rozsah průvodní zprávy: 20-22 tisíc slov základního textu + práce včetně všech příloh v elektronické podobě

Seznam odborné literatury:

Knihy a sborníky:

- CARTER, H.(1997): The study of urban geography, Arnold, 420 s.
- HAMPL, M. (1996a): Vývoj systému osídlení v České republice. In: Hampl, M. a kol. Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice. PŘF UK Praha, s.35-52
- HAMPL, M. (1996b): Transformační procesy a předpoklady dalšího vývoje systému osídlení. In: HAMPL, M. A KOL. Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice. PŘF UK Praha, s.91-118
- HAMPL, M. - GARDAVSKÝ, V. - KUHN, K. (1987): Regionální struktura a vývoj systému osídlení ČSR, PŘF UK Praha, 253 str.
- HAMPL, M., MULLER, J. (1996): Komplexní organizace systému osídlení. In: Hampl, M. a kol. Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice, PŘF UK Praha, s.53-90
- LICHTENBERGER, E. (1991): Stadtgeographie- Methoden, Modelle, Konzepte. Teubner geogr. Bücher, 211 s.
- MATLOVIČ, R.(1998): Geografia priestorovej štruktúry mesta Prešov. Geografické práce VIII/1, PU Prešov
- Netopil, P. (2006): Vývoj vnitřní prostorové struktury města Přerova. Diplomová práce, katedra geografie, PŘF UP Olomouc

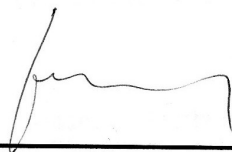
Časopisy:

Územní plánování a urbanismus, Výstavba a architektura, Regionální časopisy a noviny

Vedoucí diplomové práce: RNDr. Pavel Ptáček, Ph.D.

Datum zadání diplomové práce: 16. 11. 2008

Termín odevzdání diplomové práce: ne dříve než 17 měsíců od zadání

vedoucí katedry

vedoucí diplomové práce

Děkuji vedoucímu práce RNDr. Pavlu Ptáčkovi Ph. D. za vedení diplomové práce a poskytnutí cenných rad. Dále děkuji Mgr. Martinu Ševčíkovi za čas a poskytnuté informace při realizaci řízených rozhovorů.

OBSAH

ÚVOD	9
1 CÍL PRÁCE	10
2 TEORETICKO- METODOLOGICKÉ ASPEKTY STUDIA PROSTOROVÉ STRUKTURY MĚSTA	11
2. 1 prostorová struktura města jako předmět geografického výzkumu	11
2. 2 Přehled směrů zabývajících se geografickým výzkumem měst	12
2. 2. 1 Historie	12
2. 2. 2 Teoretické přístupy ke studiu měst	12
2. 2. 3 Hlavní procesy změn prostorové struktury měst	14
3 METODY ZPRACOVÁNÍ.....	15
4 GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTAIKA ÚZEMÍ.....	16
4. 1 Poloha studovaného území	16
4. 2 Vliv fyzickogeografických faktorů na území města Uherské Hradiště.....	18
5 HISTORIE MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ	18
5. 1 Před založením města	18
5. 2 Založení a počátky města	19
5. 3 Rozvoj města v době předhusitské	19
5. 4 Od husitských válek po Bílou horu	20
5. 5 Období třicetileté války po rozklad feudalismu	21
5. 6 19. století- nástup a rozvoj kapitalismu	22
5. 7 1. světová válka.....	22
5. 8 Město za první republiky.....	23
5. 9 Období socialismu	24
5. 10 Územní vývoj města po roce 1989.....	26

6 MORFOLOGICKÁ STRUKTURA A GENEZE MĚSTA	27
6. 1 Stručná charakteristika místních částí	27
6. 2 Funkční členění města na sektory	29
6. 3 Bydlení, bytový a domovní fond	31
6. 3. 1 Domovní fond.....	32
6. 3. 2 Vize bydlení ve městě	33
7 OBYVATELSTVO	33
7. 1 Vývoj počtu obyvatel.....	33
7. 2 Přirozený a mechanický přírůstek obyvatelstva	35
7. 3 Náboženská struktura obyvatelstva	37
7. 4 Národnostní struktura obyvatel	38
7. 5 Struktura obyvatel podle pohlaví a věku	41
7. 5. 1 Struktura obyvatelstva podle věku	41
7. 5. 2 Struktura obyvatel podle pohlaví.....	42
7. 6 Ekonomická struktura obyvatel	42
7. 7 Vzdělanostní struktura obyvatel.....	42
8 EKONOMIKA	44
8. 1 Historie ekonomiky ve městě	44
8. 1. 1. Období industrailzace	44
8. 1. 2 Ekonomická situace mezi lety 1918- 1945.....	45
8. 1. 3. Ekonomická situace do roku 1989	46
8. 1. 4 Ekonomická situace po roce 1989.....	47
9 DOPRAVA.....	48
9. 1 Silniční doprava.....	48
9. 1. 1 Městská hromadná doprava	49
9. 2 Železniční doprava	49
9. 3 Letecká doprava	49
9. 4 Baťův kanál	49
10 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘEN	50
10. 1 Dotazníkové šetření- Uherské Hradiště	50
10. 1. 1 Základní údaje o respondentech	50

10. 1. 2 Bydlení a jeho kvalita	51
10. 1. 3 Služby, obchod, doprava	54
10. 2 Srovnání výsledků šetření v rámci města	57
10. 3 Dotazníkové šetření- Kunovice	58
10. 3. 1 Základní údaje o respondentec	58
10. 3. 2 Výsledky šetření	59
10. 4 Dotazníkové šetření- Staré Město	61
10. 4. 1 Základní údaje o respondentech	61
10. 4. 2 Výsledky dotazníkového šetření.....	61
10. 5 Srovnání dotazníkového šetření v Kunovicích a ve Starém Městě.....	63
11 ŘÍZENÝ ROZHOVOR	64
12 PERSPEKTIVA VÝVOJE VNITŘNÍ PROSTOROVÉ STRUKTURY MĚSTA	68
ZÁVĚR.....	70
SUMMARY	71
POUŽITÁ LITERATURA A INFORMAČNÍ ZDROJE.....	73
PŘÍLOHY	

ÚVOD

Každé město je unikátním výtvořem lidské činnosti a jeho počátky sahají daleko do historie. Spolu s lidmi, kteří v něm žijí, vytváří celek, který prošel v průběhu dějin složitým vývojem.

Město Uherské Hradiště se nachází v jihozápadní části Zlínského kraje a je bývalým okresním městem. Bylo založeno roku 1257 na základě Zakládající listiny vydané českým králem Přemyslem Otakarem II. K osídlení došlo díky vhodným klimatickým podmínkám a kvalitní půdě u údolí řeky Moravy. Během historie prošlo třemi základními fázemi vývoje. První fáze zahrnuje období od založení města do 16. století. V tomto období plnilo město důležitou vojenskou a hospodářskou funkci a významná byla i strategická poloha na křižovatce obchodních cest. Druhá fáze zahrnuje období mezi 17. stoletím a počátkem druhé poloviny 18. století, pro kterou bylo stěžejní budování opevnění a vytváření barokního vzhledu města. Za důležitý je považován rok 1782, kdy byla zrušena pevnostní funkce Hradiště. Poslední, třetí fáze, zahrnující období mezi koncem druhé poloviny 19. století a končící 2. světovou válkou, byla charakteristická především individuální výstavbou domů a odrážela politické a hospodářské složení obyvatelstva. Byly vystavěny významné budovy – například justiční palác, radnice, náměstí a důležitá byla také výstavba průmyslových závodů. Rychlý rozvoj města byl přerušen až 1. světovou válkou.

Za posledních 50 let byla tvář města poznamenána socialismem. Nyní zde dochází k intenzivní výstavbě, důležitá je i snaha o rychlou a kvalitní rekonstrukci historických staveb. Historické centrum bylo prohlášeno městskou památkovou zónou (Jůza, V., Jůzová, A., 2003).

1 CÍL PRÁCE

Hlavním cílem této diplomové práce bude vystihnout změny ve vnitřní prostorové struktuře města Uherské Hradiště od historie až po současnost s hlavním zaměřením na období po roce 1989. Prostorová struktura města se vyvíjela pod vlivem přírodního prostředí a byla ovlivňována řadou faktorů. Hlavní pozornost bude věnována fyzické, sociální a funkční složce města. Tyto složky vykazují vzájemnou propojenost a navzájem se ovlivňují.

V úvodu bude vložena kapitola Teoreticko-metodologické aspekty geografického výzkumu prostorové struktury města, ve které bude stručně popsána prostorová struktura města jako předmět geografického výzkumu, následně budou uvedeny základní směry geografického výzkumu měst, tak jak se vyvíjely během historie a na závěr kapitoly budou zmíněny změny v prostorové struktuře, které probíhaly v postkomunistických městech.

Další kapitoly by měly postihnout informace týkající se metodiky, geografické charakteristiky zájmové oblasti a historie.

Stěžejní část práce se týká vývoje prostorové struktury, geneze města, současným stavem a perspektivami do budoucna. Demografická a sociální struktura obyvatelstva zahrnuje data o vývoji počtu obyvatel, věkové, vzdělanostní, náboženské a národnostní struktuře a také stav ekonomiky a dopravní infrastruktury.

Práce bude z části založena na rešerši literatury, práci s daty získaných z Českého statistického úřadu a dále pak na terénním šetření, jednání s klíčovými aktéry a následným shrnutím získaných poznatků.

2 TEORETICKO- METODOLOGICKÉ ASPEKTY STUDIA PROSTOROVÉ STRUKTURY MĚSTA

2. 1 prostorová struktura města jako předmět geografického výzkumu

Vnitřní prostorová struktura města je pojem, který bývá chápán v oblasti geografického výzkumu často odlišně. Plyne to často ze složitosti města. Město jako objekt výzkumu pak zasahuje do mnoha vědních disciplín. V klasickém pojetí je prostorová struktura města založena na uspořádání sociálně-ekonomických jevů. Systémový přístup uvažuje město jako soubor subsystémů, které jej tvoří, a které jsou vázány na sociálně-ekonomické jevy. Tyto jevy pak mezi sebou vykazují vzájemné vazby (Matlovič, R.,1998).

Městské prostředí je pojem, který Medvedkov (1978) jej chápe jako složitý geosystém, jehož fungování je založeno na existenci území vykazující vysokou hustotu osídlení, trvalou zástavbu, zajišťující potřeby obyvatelstvu a umožňující tak další rozvoj. Kibel (1972) zase pojal město jako soustavu systémů vyvíjejících se v prostoru a čase, vykazujících vazby a jeho hlavním úkolem je vyhovět potřebám obyvatel. Sociálně-ekologický přístup pak v městském prostředí rozlišuje zvlášť fyzický a zvlášť sociální prostor. V širším pojetí pak bývá také používán pojem městská (urbánní) krajina (Matlovič, R.,1998).

Z jednotlivých přístupů lze tedy odvodit, že prostorová struktur města je tvořena dílčími složkami. Mezi ty základní patří fyzická (ulice, sídliště, městské čtvrtě), funkční (nezastavěné plochy- pole, louky, lesy a zastavěné plochy sloužící pro zajištění služeb, výroby, dopravy, kultury a sportu) a sociální (definováno jednotlivými údaji o žijícím obyvatelstvu- věk, vzdělání, náboženské vyznání, národnost, ale sociálně-patologické jevy- rozvodovost či potratovost) (Sýkora, L., 2002).

2. 2 Přehled směrů zabývajících se geografickým výzkumem měst

2. 2. 1 Historie

Novodobá geografie měst má své počátky ve 2. pol. 19. století a opírá se o díla H. Bleichara, F. Ratzela a O. Schlutera. V této době byly vydány první publikace a jejich obsah byl ovlivněn jednotlivým typem škol. O rozvoj geografie měst u nás se zasloužil V. Dvorský, významná je jeho publikace *Trenta*. Praze působil J. Pohl-Doberský a J. Moschelesová, v Brně se pak touto problematikou zabýval Z. Láznička, F. Žákovský a F. Koláček (Matlovič, R., 1998).

2. 2. 2 Teoretické přístupy ke studiu měst

Během historie se vyvinulo několik základních směrů a jejich charakter je odrazem tehdejší společnosti. Mezi ty základní patří: urbanisticko-fyziografický, morfologicko-genetický, sociálně-ekologický, neoklasický, politicko-ekonomický a institucionální (Matlovič, R., 1998).

Urbanisticko- fyziografický přístup

Tento směr vnikl ve 20. letech 20. století, kdy se o něm poprvé zmínil F. M. Fryxell ve svém díle. Prostorová struktura města je ovlivňována zejména fyzicko-geografickými charakteristikami. Klade důraz na přírodní prostředí, které je formováno činností člověka (Matlovič, R., 1998).

Morfologicko- genetický přístup

Za zakladatele tohoto směru, který vzniknul na přelomu 19. a 20. století, je považován O. Schlüter a jeho pokračovatelé H. Hassinger a W. Geisler. Jeho podstatou je vnější (architektonická) a vnitřní (urbanistická) stránka města. Ostatní složky prostorové struktury města jsou tady opomíjeny (Matlovič, R., 1998).

Sociálně- ekologický přístup

Vychází z biologie, resp. ze sociálního darwinismu, kdy je město bráno jako organismus a jeho vnitřní pochody odpovídají pochodům popsaných v Darwinově teorii. Postupný vývoj města pak odpovídá biologické evoluci (Sýkora, L., 1993). Tento jev byl prvně pozorován ve městech severní Ameriky a zakladatel chicagské

školy R. Park pak uložil společnosti dvě úrovně- kulturní a biotickou a díky vývoji dospějí k rovnovážnému stavu.

Zonální model Burgesse a Parka je založen na postupné změně využití od centra směrem k periferii. Central Business Distrikt (CBD) představuje hospodářské, kulturní a politické centrum. Na CBD navazuje přechodová (průmyslová) zóna vyznačující se velkým počtem nevyužívaných továren, značnou mobilitou obyvatelstva a vysokou mírou kriminality. Následuje zóna s obytnou funkcí. Poslední je zóna rodinných domků, ve které převažuje střední vrstva a podél hlavních komunikací jsou četná nákupní a obchodní centra (Ježek, J., 2001).

Sektorový model Hoyta, nazývaný též jako parciální model, vznikl z analýzy změn polohy bytů vyšších společenských vrstev (Ježek, 2001).

Model více jader neboli polycentrický model Harrise a Ullmana vychází z předpokladů různého funkčního využití měst, kdy město je chápáno jako vícejádrová struktura skládající se např. z vládního, hospodářského či průmyslového centra. Tento model není založen na diferenciaci sociálních vrstev obyvatelstva, jde o prostorovou diferenciaci sektoru pracovních míst (Ježek, J., 2001).

Neoklasický přístup

Podstatou tohoto směru je využití půdy ve městech, princip hospodaření a ekonomická hodnota půdy v závislosti na jejím rozmístění. Na tento směr navázala nová vědní disciplína- sídelní ekonomie, která vyzvedává původně generalizované faktory, mezi které patří renta, populační hustota a měnící se vzdálenost ve směru od centra (Sýkora, 1993).

Institucionální přístup

Směr 60. let 20. století je založen na rozdělení moci ve společnosti, která je ovlivněna politikou a ekonomickou silou. Tento směr se zvláště odrazil v sociálně-prostorové a funkčně-prostorové struktuře města (Matlovič, R., 1998).

Politicko-ekonomický přístup

Směr hledající rovnováhu mezi stavem ekonomiky a sociálním zařazením obyvatelstva vznikl v 60. a 70. letech 20. století a zabývá se sociálními nerovnostmi a rozdělováním zdrojů.

2. 2. 3 Hlavní procesy změn prostorové struktury měst

Po roce 1989 se díky změně systému, politiky a společenských principů nastartovaly procesy, které v mnohém ovlivnily vnitřní prostorovou strukturu měst. Celý proces je rozdělen do několika fází: revitalizace a regenerace, úpadek a stagnace, komercionalizace, gentrifikace, ghetoizace a suburbanizace (Ježek, J., 2001).

Revitalizace a regenerace

V této fázi dochází ke zvětšování a rozšiřování domovního a bytového fondu, mění se fyzická složka prostorové struktury města a souvisí s komercionalizací.

Úpadek a stagnace

Dochází k dalšímu zhoršování předchozího stavu a tento proces se nevyhýbá ani starým průmyslovým plochám a závodům označovaných anglicky jako brownfields.

Komercionalizace

Je procesem postihující městské centrum ve snaze přeměnit obytné a nevyužívané plochy na komerční objekty (hotely, obchody, kanceláře, restaurace, banky). Nevyhovující staré objekty se pak díky asanačním pracem změnily v polyfunkční objekty.

Gentrifikace

Proces, při kterém je původní obyvatelstvo v historické části města či jiných atraktivních místech nahrazováno ekonomicky silnějším obyvatelstvem. Toto obyvatelstvo pak přináší do nemovitostí značné investice.

Ghetoizace

Tento pro města nebezpečný proces je spjatý zejména se sociální a národnostní segregací obyvatelstva a dochází tak k vytváření sociálních a národnostně diferenciovaných čtvrtí. Upadá tak fyzická struktura města (Netopil, P., 2006)

Suburbanizace

Souvisí se stěhováním obyvatelstva z městských částí vyznačujících se vysokou hustotou zalidnění do částí méně osídlených. Tam pak mohou k bydlení využít větší plochu za nižší cenu. Proces je zvláště posilován výstavbou dopravních komunikací a velký význam je kladen automobilu jako masovému dopravnímu prostředku umožňujícímu obyvatelům se v přiměřeném čase dopravit do centra města. Velké podniky stejně jako nákupní centra vykazující velký zábor plochy bývají lokalizována do zázemí, díky umístění poblíž komunikací jsou však obyvatelům dobře dostupná (Ježek, J., 2001).

3 METODY ZPRACOVÁNÍ

Jednotlivé kapitoly byly zpracovány podle různých metod. Vzhledem k tématu práce, které má postihnout vývoj vnitřní prostorové struktury města Uherské Hradiště, byla jednou z metod při psaní rešerše literatury. Ta byla použita zejména při popisování vývoje osídlení a vnitřní prostorové struktury, geografické charakteristice území a vývoji ekonomiky.

Kapitola popisující morfologickou strukturu a genezi města byla vytvořena zcela na základě studia mapových podkladů a územního plánu.

Stěžejní kapitoly týkající se obyvatelstva, bydlení a bytového fondu byly vytvořeny na základě studia dat poskytnutých Českým statistickým úřadem. Vzhledem k obtížné dostupnosti dat zejména pro starší období byly porovnávány pouze některé charakteristiky, a to většinou na úrovni celého města. Data pro místní části byla dostupná pouze pro roky 1991 a 2001. Pro přehlednost byly vytvořeny tabulky a grafy v programu Microsoft Excel, patřičně komentovány a snahou bylo nalézt příčinu stavu.

Kapitoly ekonomika a doprava byly zpracovány především na základě studia ročenek města a rešerše literatury.

Mapové podklady byly vytvořeny v mapovém serveru T-map server, na který odkazují oficiální stránky města. Zde je možno si na základě požadovaných vrstev vytvořit vlastní mapu. Některé mapy byly převzaty a upraveny v programu Microsoft Office Picture Manager.

Práci doplňují kartogramy, které byly vytvořeny v programu ArcView a byly použity zejména při zpracovávání demografických charakteristik.

Dotazníky byly vytvořeny v programu Microsoft Office Word. Respondenti byli osloveni ústně a jejich odpovědi byly zpracovány v programu Microsoft Office Excel.

Řízené rozhovory s klíčovými osobnostmi z města v zastoupení Mgr. Ševčíka byly zaznamenány na diktafon a odpovědi byly zpracovány.

Obrazový materiál byl získán z internetových stránek, zejména dobové fotografie, a také byly použity vlastní fotografie.

Celá práce byla napsána v programu Microsoft Office Word.

4 GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTAIKA ÚZEMÍ

4. 1 Poloha studovaného území

Město Uherské Hradiště je situováno na jihovýchodní Moravě v Dolnomoravském úvalu při hranici se Slovenskem a je jedním z hlavních center regionu Slovácko. Obklopeno je Bílými Karpatami a Chřiby. Toto bývalé okresní město dnes patří spolu s okresy (NUTS 4) Zlín, Kroměříž a Vsetín do Zlínského kraje (NUTS 3). Z hlediska NUTS 2 patří pak do regionu Střední Morava. Nejbližšími většími městy v rámci kraje jsou pak Otrokovice (19 km), Uherský Brod (20 km), Zlín (28 km) a Kroměříž (33 km), v rámci České republiky je pak Uherské Hradiště vzdáleno od Prahy 280 km, od Brna 76 km a od Ostravy 146 km.

Zeměpisné souřadnice středu města jsou 49°4'11.10" s. š 17°27'34.87" v. d. Nadmořská výška města se pohybuje od 170 m do 180 m, přičemž v okrajových částech se terén mírně zvedá- na západě do výšky 205 m n. m. a na východě do výšky 230 m n. m. Uherskohradištský katastr zaujímá plochu 2126 ha.

Centrum Uherského Hradiště tvoří jádrové území, na které postupně navazuje dalších šest místních částí: Jarošov, Mařatice, Mikovice, Rybárny, Sady a Vésky.

Město Uherské Hradiště se stalo v roce 2003 obcí s rozšířenou působností. Z hlediska územní správy čítá dohromady 48 obcí.

4. 2 Vliv fyzickogeografických faktorů na území města Uherské Hradiště

Sledované území náleží geomorfologicky do provincie Západopanonská pánev, podsoustavy Jihomoravská pánev a celku Dolnomoravský úval. Město tvoří územní rovinu. Nadmořská výška, ve které se město nachází, se pohybuje mezi 178- 180 m, směrem na západ se terén mírně zvedá do nadmořské výšky 205m, na východě to je pak až do výšky 230 m. Geomorfologie území je vázána na období mladších čtvrtohor, ve kterém došlo k vytvoření podloží, hornin a následné členitosti terénu. Akumulační niva podél řeky je tvořena fluvialními usazeninami, spodní část je tvořena štěrkopísčnými souvrstvími, svrchní část pak hlinitými písky a písčnými hlínami (Demek, J. a kol., 1987)

Půdy jsou zde v vysokém stupni zavodnění převážně nivní, hlavně jílovitohlinitého charakteru.

Na území zasahuje teplá klimatická oblast T 2 a T 4 (Quit, E., 1971). Oblast je srážkově bohatší, v chladném půlroce zde naprší v průměru 217- 404 mm srážek, což je asi 36- 43 % ročního úhrnu. V teplém půlroce zde naprší 380- 522 mm, což je asi 57- 64 % ročního úhrnu. První sníh se zde objevuje na konci listopadu (Mackovčín, R., 2003).

Městem protéká řeka Morava a tvoří hydrologickou osu města. Morava se pak dále vlévá do Dunaje a ten odvádí vodu až de Černého moře. Městem je také veden Baťův kanál, jehož vybudování sloužilo v historii k odvádění přebytečné vody z odlesněných území a k přepravě lignitu. Dále zde protéká řeka Olšava, Stará Olšava, Salašský potok a Míkovický potok.

5 HISTORIE MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ

5. 1 Před založením města

Území dnešního města bylo osídleno už od pravěku, významné procesy osídlování pak byly zaznamenány po příchodu Slovanů. Neopomenutelnou událostí středověku bylo založení Velehradského kláštera kolem roku 1205. Ten vznikl zásluhou Vladislava Jindřicha, bratra Přemysla Otakara I. Členové kláštera pocházeli z hospodářsky vyspělých oblastí a díky tomu docházelo k rozvoji zemědělství a

scelování pozemků. Vliv kláštera byl značný a rozsáhlý majetek tak umožňoval zástavbu a rozvoj města (Čoupek, J. a kol., 1981).

5. 2 Založení a počátky města

Ve 13. století vznikala města většinou navázáním na trhovou ves. Ne jinak tomu bylo u Uherského Hradiště, které vzniklo poblíž dvou trhových vsí a založení bylo také podmíněno vojenskými důvody. Město bylo po staletí centrem obrany Moravy proti Uhrům a proti možným vpádům ze severu. Nejstarším dokladem o založení města je zakládací listina z 15. října 1257 (www.mesto-uh.cz).

Do nově vznikajícího města postupně přicházeli obyvatelé, byly zde přemístěny týdenní trhy z Kunovic a Velehradu a město se stalo hospodářským střediskem založeným na peněžním hospodaření. V roce 1301 vrátil Václav III. městu Kunovice, Novou Ves a Míkovice a tím tak posílil hospodářskou a správní pozici města (Gába, A., 1957).

Obr. 2 Historický model města

Zdroj:<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:UherskeHradisteMedievalTimesModel.jpg>

5. 3 rozvoj města v době předhusitské

V tomto období nejenom že rostl význam města, ale také se postupně zmenšoval vliv kláštera na fungování města a každodenní činnost obyvatel. Za vlády Jana Lucemburského došlo k přestavění opevnění a jeho význam se potvrdil v roce 1333, kdy došlo ke vpádu z Uher. Hospodářství ve městě mělo poněkud jiný

charakter, než bylo v té době pro města srovnatelné velikosti typické. Chyběla zde zemědělská půda, pouze před hradbami se rozprostíraly zahrady, převažovala řemeslná výroba a obchod. Přes všechna úskalí město bohatlo, a to díky stagnaci kláštera, jehož prosperita byla založena na zemědělské výrobě. Počet obyvatel města nebyl velký, ale setrval. Ve 14. století se pohyboval kolem 1000- 1200 obyvatel. Nejbohatší vrstva města byla tvořena patriciátem, početnější vrstvu pak tvořili řemeslníci, jejichž výroba se orientovala především na městský trh a blízké okolí. Téměř polovinu pak zaujímal městská chudina. Důležitým zařízením ve městě byl špitál, který poskytoval péči nemajetným, nemocným a přestárlým lidem (Čoupek, J. a kol., 1981).

5. 4 Od husitských válek po Bílou horu

Husitské války způsobily klášteru velké problémy, hlavně přímým poničením a zastavováním. Neustálé boje mezi husity a katolíky neustávaly a často se pakovaly. Při jednom z tažení byl vypálen dominikánský klášter v Uherském Brodě, a toto město se pak stalo střediskem husitů. Husitské revoluční hnutí přineslo městu změny a ovlivnilo hospodářské a společenské postavení církve. Hospodářský rozmach města a nezávislost na klášteře dokazovala přestavba a rozšiřování kostela sv. Jiří, která trvala téměř půl století. Hlavním znakem středověkého města byly až do roku 1481 dvě hradní věže propojené zdí. Příznivý rozvoj města byl přerušen česko-uherskými válkami. Během hnutí postupně byla předána německá správa do rukou Jiřího z Poděbrad. V období, kdy spousta moravských královských měst klesla na města poddanská, si Hradiště zachovalo charakter královského města. Po válkách si město vybuodovalo městský statek. Na počátku 16. století se vývoj města zastavil a docházelo spíše ke stabilizaci. Důvodem byly hlavně měnící se ekonomicko-sociální poměry spojené s vzestupem moci feudálů a poklesem počtu a významu královských měst. Stavební vývoj města neustále ohrožovaly opakované záplavy, které poškozovaly městské opevnění. Město se snažilo získat řadu osad, mezi nimi i Staré Město, které bylo v podstatě předměstím Hradiště. Důvodem byl počet obyvatel, který převyšoval počet obyvatel Uherského Hradiště, ale také proto, že katastr Starého Města sousedil velmi těsně s katastrem Hradiště (Gába, A., 1957).

Město trpělo nedostatkem pitné vody, jediným zdrojem byly pouze studny, které často vysychaly. Kanalizace byla v té době pouze povrchová, prudký spád

vody měl za následek splachování všech nečistot, což způsobovalo značné znečišťování okolí. Tento stav se nezměnil až do poloviny 18. století. Měšťanské domy byly původně dřevěné, jednopatrové, později byly nahrazeny kamennými. Město se v té době dělilo na Staroměstskou část a Horním rynkem a Kunovskou část s Dolním rynkem. Obě tyto části spojovala Prostřední ulice s budovou radnice. Tato budova je dnes nejlépe zachovanou stavbou ve městě. Tvořena je dvěma původně samostatnými domy, nichž starší je v renesančním a mladší v barokním stylu. Stavby jsou propojeny barokním portálem. Nejstarší zpráva o počtu domů z roku 1599 uvádí celkem 186 domů, v roce 1604 pak 181 domů a bydlelo zde asi 5000 obyvatel (Čoupek, J. a kol., 1981).

5. 5 Období třicetileté války po rozklad feudalismu

V tomto období docházelo k hlavním přestavbám města. Vlivem požárů se domy přestavovaly v barokním stylu, upraven byl i kostel sv. Jiří a klášter. Městské domy i veřejné budovy nabyly podoby, se kterou se setkáváme, zvláště na Masarykově náměstí, dodnes. Vlivem válek byly městské hradby značně porušeny. Negativní vliv měla i řeka Morava, která podemílala opevnění a tak započala rekonstrukce. Byly však zjištěny tak rozsáhlá porušení a trhliny, že se oprava táhla přes celé období třicetileté války až do roku 1653. V roce 1782 přestalo město sloužit jako pevnost, vnitřní hradby začaly být rozebírány a kámen se použil na stavbu. Rozvoj městské zástavby za hradby nastal až kolem roku 1840 (Čoupek, J. a kol., 1981).

Obr. 3 Městský pivovar v Jarošově

Zdroj: Čoupek, J. a kol, 2007.

5. 6 19. století- nástup a rozvoj kapitalismu

V 19. století byla postavena řada významných budov: krajský soud s věznicí, nová radnice, gymnázium, umělecko-průmyslová škola. Gymnázium bylo původně čtyřtřídní (nižší), později bylo rozšířeno na osmitřídní. Provoz gymnázia přesahoval finanční možnosti města, proto bylo předáno do rukou státu. K městu byly připojeny, ne však natrvalo, obce: Staré Město, Jarošov, Mařatice, Sady a Kunovice. Všechny obce měly zemědělský ráz, který setrval až do první světové války (Čoupek, J. a kol., 1981).

5. 7 1. světová válka

1. světová válka měla vliv na hospodářský i společenský rozvoj. Docházelo k zadlužování formou válečných půjček, obyvatelstvo bylo nuceno odevzdávat materiály a předměty z barevných kovů. Postup Pruských vojsk měl za následek stěhování obyvatel, především do Starého města a do Kunovic. Tam se však vlivem nedostatku potravy a základních životních potřeb šířily nemoci, celkovou situaci zhoršoval počet raněných z front. Následkem inventarizace německého lékaře byla dohodnuta stavba vojenské infekční nemocnice (Gába, A., 1957).

5. 8 Město za první republiky

Průmysl se rozrostl o továrnu na výrobu zahradního nábytku, výrobu likérů, parní pilu, cukrovar a cihelnu. V roce 1922 bylo dobudováno veřejné osvětlení a v roce 1932 bylo město napojeno na vodovodní systém využívající vodu z Chřibů. V tomto období se také začaly realizovat první stavby bytových domů- 6 na Moravním nábřeží a 4 v Kolárově ulici. Oba bloky domů byly vystavěny mimo historické jádro. Výstavba nouzových obecních bytů ve Štefánkově ulici byla největší stavební akcí města a tento projekt byl reakcí na bytovou krizi. Vzhledem k rostoucímu počtu obyvatel požádala městská rada Masarykovu akademii o vypracování zastavovacího plánu a tak v roce vznikly první urbanistické návrhy. Ty upřednostňovaly rozvoj města do ploché údolní nivy, což se ukázalo jako chybné o několik desítek let později, kdy město zaplavila katastrofální povodeň. Tehdejší urbanistické principy se dnes nedají hodnotit jinak než jako městotvorné díky uceleným urbanistickým prostorům a čtvrtím, páteřní ulice vždy směřují směrem k centru (Jančář, J., Kiesewetter, J., 1966).

Už v této době započaly problémy s nadměrnou dopravou v centru města. Doprava byla nejprve odkláněna z prostřední ulice do ulice Františkánské a pak do Hradební. Ani toto opatření se vzhledem k nedostatečné šířce ulice neukázalo jako vyhovující, proto v roce 1936 započala stavba okružní silnice kolem krajského soudu a budovy gymnázia směrem k moravnímu mostu. Ve 40. letech probíhala výstavba města ve funkcionalistickém stylu. Názorným příkladem je obchodní dům firmy Baťa přímo v historickém jádru. Již od 30. let probíhaly diskuse týkající se výstavby odersko-dunajského kanálu. Tento záměr se však nikdy neuskutečnil a náhradním řešením byl projekt Jana Bati- plavební kanál z Rohatce až do Otrokovic. Výstavba letiště započatá v roce 1938 byla na dlouhou dobu přerušena 2. světovou válkou. Během 50. let došlo k připojení Starého Města, Mařatic a Sadů (Čoupek, J. a kol., 2007).

Obr. 4 Pohled na město v období 1. republiky

Zdroj: www.mesto-uh.cz

5. 9 Období socialismu

V poválečném období se soustřeďovala pozornost především na obnovení komunikací a výstavbu mostů. V roce 1949 byly k městu připojeny Kunovice a Jarošov. Nejrozsáhlejší poválečnou stavební akcí byla výstavba sídliště Mojmír a vycházela z původního konceptu V. Zákrese, který se nechal inspirovat utopickými zahradními městy Ebenezera Howarda. Projekt spočíval v tom, že Husova ulice bude tvořit hlavní osu a kolem městského centra budou jako soustředné kruhy uspořádány ulice Prokopa Holého, Chelčického a Jana Žižky. Původně zde měla být vilová čtvrť, nakonec byl upřednostněn sídlištní útvar s bytovými domy, které však díky vhodné velikosti, blízkosti městského centra a dostatečnému množství zeleně poskytují kvalitní bydlení. Výstavba bytů pokračovala na přelomu 60. a 70. let sídlištěm V Tůních, kdy poněkud necitlivě byly ve vilové části města vystavěny tři věžové panelové domy. Ve stejném duchu bylo postaveno sídliště Pod Svahy. Sídlíště na Staré Tenici, tvořené čtyřpodlažními bytovými domy, působí na okolí mnohem citlivěji. Na počátku 70. let byla dokončena výstavba městské teplárny, sportovní haly a koupaliště. Územní plánování v té době vůbec nezohledňovalo historický ráz města. Až do 80. let nemělo město nákupní středisko. Prostor pro jeho vybudování byl získán demolicí domů v severovýchodní části města, opět bez kontextu s charakterem okolních staveb. Mezi lety 1971 a 1981 probíhala výstavba sídliště Mojmír II v lokalitě Štěpnice. V Mařaticích byla zastavěna lokalita Nad Šibenicí řadovými rodinnými domy a výše položené části Mařatic byly zastavěny sídlištěm

Východ. Podobným způsobem probíhala výstavba v Jarošově (Čoupek, J. a kol., 2007).

Obr. 5 Starý most přes řeku Moravu

Zdroj: www.mesto-uh.cz

Obr. 6 Pohled na město- sídliště Mojmír

Zdroj: Čoupek, J. a kol, 2007

5. 10 Územní vývoj města po roce 1989

Cílem této kapitoly bude stručně shrnout prostorové změny, které se udály ve městě po revoluci v roce 1989.

Po návratu demokracie a přechodu k tržním principům se obrátil zájem obyvatel, podnikatelů a představitelů města směrem k historickému jádru města, které bylo po dlouhá léta zanedbávané. Památky i historické stavby byly v havarijním stavu a bylo zcela neodkladné započat jejich rekonstrukci. Mezi stavby, kterých se to týkalo nejvíce, patřila Stará radnice, Měšťanská beseda, reduta, hotel Fojta, oba kostely i měšťanské domy. Dalším velkým problémem byly velké proluky mezi stavbami zvláště na severním a západním okraji centra města, které vznikly díky demolicí. Na některých necitlivě uvolněných prostorách tak vznikly zcela nevhodné izolované stavby nezapadající do historického jádra města, například podnik výpočetní techniky, panelový dům podniku Let, nebo budova pozemních staveb (Galuša, L., 2002).

V roce 1990 vyhlásil krajský národní výbor v Brně historické jádro Uherského Hradiště za městskou památkovou zónu. Tato zóna zahrnuje nejen středověkou, ale i barokně rozšířenou pevnost včetně Palackého náměstí, budovu gymnázia, náměstí Komenského s budovami městských škol a Smetanovy sady se Slováckým muzeem. Důvodem regenerace bylo vyzdvihnout úlohu historického centra města. Stará radnice se stala reprezentačním objektem města, městský špitál se změnil v moderní zdravotnické zařízení a kulturní a společenský život se začal soustřeďovat do zrekonstruované Reduty. Rekonstrukce bývalého Františkánského kláštera byla dokončena v roce 1996. V červenci roku 1997 postihly město katastrofální povodeň. Zaplavena byla celá památková zóna a poničeno bylo mnoho historických objektů, zvláště Galerie Slováckého muzea, sklepní prostory františkánského kláštera, kostely, kino, Slovácká buda ve Smetanových sadech a obnova památkové rezervace se v mnoha místech vrátila na začátek. Rekonstrukcí prošel i městský sportovně rekreační areál na náměstí Míru, koupaliště bylo doplněno o krytý bazén, obnoven a rozšířen o nová sportoviště byl i atletický stadion a sportovní hala. Tyto rekonstrukce trvaly téměř 16 let a dokončeny byly v roce 2006 modernizací zimního stadionu. Po roce 1989 se začala realizovat zástavba řadových rodinných domů v místní části Hlíník. Přes sto domů na malých parcelách vytvořily nepříliš vzhledný, ale zato funkční a úsporný celek. V okolí Vinohradského potoka má zástavba spíše charakter jednotlivě stojících vilek, stejně tomu je u sídliště v lokalitě Na vyhlídce nacházející

se nad městským hřbitovem. Sídliště Východ, jehož pomyslnou jihovýchodní hranici tvořila ulice Sadová, tuto hranici přerostlo a došlo tak k propojení s místní částí Sady (Čoupek, J. a kol., 2007).

6 MORFOLOGICKÁ STRUKTURA A GENEZE MĚSTA

Celá kapitola a podkapitoly byly vytvořeny na základě studia územního plánu a na základě dat poskytnutých Českým statistickým úřadem a jejími pracovníky.

Staré Město a Kunovice tvoří spolu s Uherským Hradištěm propojený celek a tato města byla v letech 1954- 1960 a 1972- 1990 součástí Uherského Hradiště. Samotné město Uherské Hradiště je rozděleno na 7 částí- Jarošov, Mařatice, Míkovice, Rybárny, Sady, Uherské Hradiště a Věsky. Jednotlivé části jsou od sebe odděleny prostorově i funkčně.

6. 1 Stručná charakteristika místních částí

Jarošov- tato část v podstatě tvoří výběžek v severovýchodní části a s kompaktním celkem je propojena Pivovarskou ulicí. Dominantou je zde pivovar Jarošov.

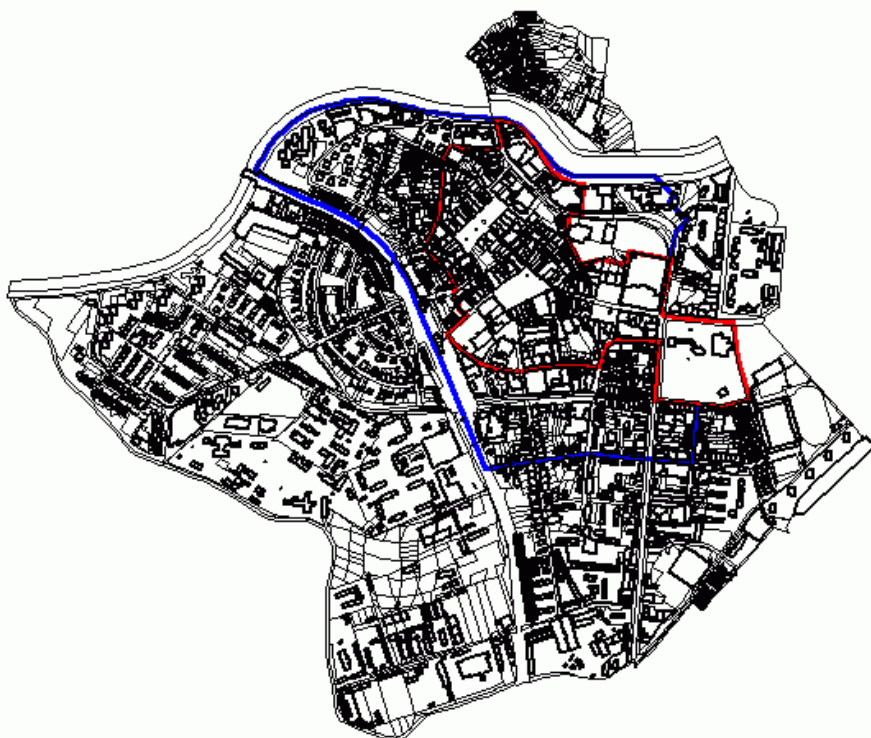
Mařatice- část na východě města je charakteristická vinnými sklepy a lidovou architekturou je ve své podstatě vymezena ulicí Sokolovskou a třídou Maršála Malinovského. Ve Smetanových sadech najdeme kino Hvězda, Slovákou bídu a Slovácké muzeum. Poblíž základní školy je situován plavecký stadion, koupaliště, zimní, atletický i fotbalový stadion.

Míkovice- do roku 1980 byly samostatnou obcí, pak se staly místní částí uherského Hradiště. Původně byla tato část rozdělená na Horní a Dolní Míkovice, ale jen do 15. století. Z velké části rodinná domy uspořádanými podél cest. Přírodní památka Olšava zahrnuje poslední zbytky neregulovaného koryta stejnojmenné řeky, vedou zde dvě turistické stezky.

Rybárny- místní část se nachází mezi plavebním kanálem a řekou Moravou, 1 km, severně od Uherského Hradiště. Významná je rodištěm Jana Antonína Bati, nevlastního bratra Tomáše Bati.

Uherské Hradiště- centrum- je tvořeno historickým centrem, ve kterém se nachází městský úřad, radnice, také několika náměstími- Masarykovo, Palackého, Komenského, Mariánské, Tyršovo, Moravní a Zelný trh. Je zde několik škol- mateřská, speciální mateřská, střední odborná škola, střední odborné učiliště.

V okrajové části se nachází Nemocnice s poliklinikou, domov důchodců, Okresní ústav sociálního zabezpečení a zahrádkářské osady.

- Stavební parcely
- Parcely
- Ochranné pásmo
- Památková zóna

1: 18260

Obr. 7 Památková zóna a ochranné pásmo Uherského Hradiště

Zdroj: twist.mesto-uh.cz

Sady- se nachází na metropolitní vyvýšenině Derfla, významná je zde archeologické lokalita Sady- Špitálky, kde byly odkryty pozůstatky sakrálních staveb s baptisteriem.

Vésky- se nachází na svahu při levém břehu Moravy a tato část plní téměř výhradně obytnou funkci.

6. 2 Funkční členění města na sektory

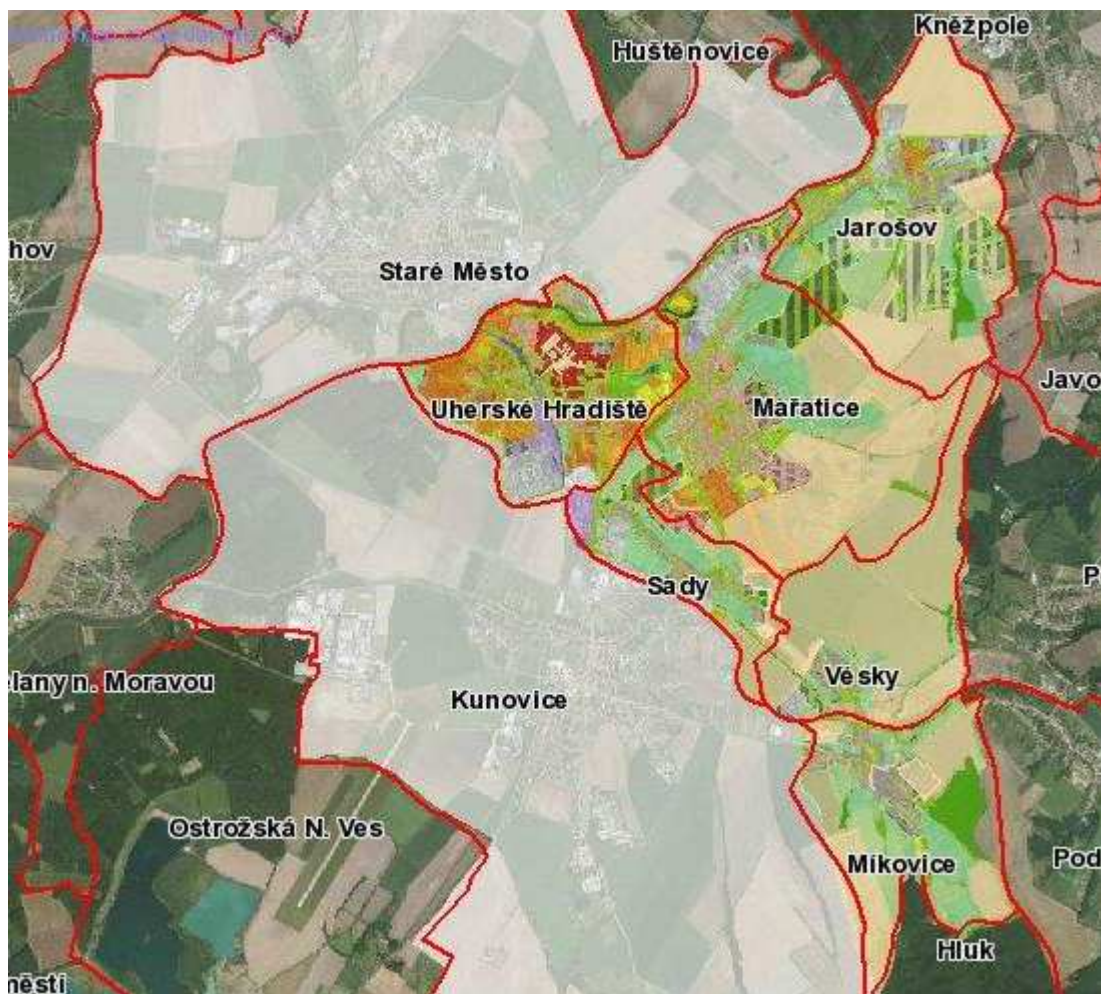
Plochy ve městě lze rozdělit z hlediska jejich funkce. Nejméně zaujímají plochy pro bydlení, důležité jsou však i výrobní a průmyslové plochy, plochy pro sport a rekreaci, občanskou vybavenost, komerční aktivity, plochy se speciální vybaveností, a v neposlední řadě zeleň a vodní plochy. Na zastavěných plochách sledujeme funkční využití jednotlivých staveb, na volných plochách pak odlišné využívání v jednotlivých částech města až na úroveň pozemků. Nejdůležitější je tedy dělení na zastavěné a nezastavěné plochy a propojení jednotlivých funkcí města- zda je město monofunkční nebo polyfunkční.

1. plochy pro bydlení- lze rozdělit na bydlení individuální v rodinných domech, které jsou spíše situovány na periferii města a bydlení v bytových domech a na sídlištích

2. výrobní a průmyslové plochy- tyto plochy jsou situovány převážně v okrajových částech města.

3. plochy pro sport a rekreaci- město je poměrně dobře vybaveno pro sportovního využití občanů. Nachází se zde koupaliště a krytý bazén, 12 hřišť, 11 tělocvičen včetně školních, atletický, fotbalový i zimní stadion, a zhruba 10 dalších zařízení ve vlastnictví soukromníků (fitness centra, squash, bowling apod.).

4. Plochy pro občanskou vybavenost- tyto plochy se nachází nejvíce v místní části Uherské hradiště- centrum. V ostatních částech města slouží k plnění pouze základních funkcí. Občanskou vybavenost zajišťují školská zařízení (4 mateřské školy, 2 základní školy poskytující vzdělání pouze na nižším stupni, 5 základních škol poskytujících vzdělání na nižším i vyšším stupni, 13 škol poskytujících střední vzdělání, 6 škol speciálních, umělecká, jazyková a vyšší odborná škola), zdravotnická zařízení (nemocnice, 97 samostatných ordinací včetně detašovaných pracovišť, transfuzní stanice a jesle), zařízení sociálních služeb (úřad práce, domov důchodců, penzion pro seniory, 2 domy s pečovatelskou službou), zařízení pro veřejnou správu a výkon administrativy (11 zařízení veřejné správy), církevní zařízení a kulturní zařízení (7 knihoven, kino, 2 divadla, muzeum, 11 galerií, 6 středisek pro volný čas dětí a mládeže).

1: 60950

Obr. 8: Plochy podle využití
Zdroj: twist.mesto-uh.cz

6. 3. 1 Bytový fond

Pokud budeme považovat rok 2001 za současný stav, pak lze z tabulky vypočítat, že do roku 1919 bylo postaveno 3 % domů vzhledem k současnému stavu. Nejvíce se do tohoto roku rozšiřovalo centrum Uherského Hradiště, další částí, ve které se do té doby intenzivněji stavělo, byly Mařatice. Mezi lety 1920- 1945 činil počet nově postavených bytů 8,2 %, takže celkem stálo na území města 1096 bytů. Vzhledem k současnému stavu to je 11,2 %. Nejintenzivnější domovní výstavba opět probíhala v centru města a v Mařaticích.

Největší stavební činnost probíhala mezi roky 1946- 1980 a týkala se všech místních částí. V tomto období bylo ostaveno 33,5 % bytů, celkový počet se tak vyšplhal na 4374, což je 45 % současného stavu. Intenzivnější výstavba také začíná v Jarošově. Naopak nepomaleji rozvíjející se částí byly Rybárny. Mezi roky 1981- 1991 je zaznamenána největší výstavba bytů a s tím související rozvoj vnitřní prostorové struktury v historii města. Tento jev souvisí především s výstavbou bytových a panelových domů a výstavbou sídlišť. Celkový počet nově postavených bytů v tomto období činil 4287, což je 43,8 % současného stavu. Kromě stále se poměrně intenzivně rozšiřujících Mařatic probíhá ve větší míře výstavba v Jarošově. V poslední dekádě, tedy mezi roky 1991- 2001 vzrostl počet bytů o 11,3 %, Mařatice opět zaujímaly první místo z hlediska výstavby. Tab. 6 v příloze 5 zachycuje vyvíjející se počty bytů postavených v jednotlivých obdobích v jednotlivých místních částech. Tabulka 5 v příloze 5 uvádí počty trvale neobydlených bytů a domy z celkového počtu bytů a domů postavených do roku 2001.

Tab. 4 v příloze 5 podrobněji vyjadřuje domovní a bytovou situaci v roce 2001. Rozděluje obytné stavby na obydlené domy a byty a neobydlené. Vzhledem k tomu, že celkový počet domů činí 3363 a neobydlených je 254, procentuálně tvoří počet neobydlených domů 7,5 %. V jednotlivých místních částech je procentuální zastoupení neobydlených domů a bytů z celkového počtu neobydlených domů a bytů ve městě následující: v místní části Jarošov je 14,9 % neobydlených domů, v Mařaticích 40,1 %, v Míkovcích 5,5 %, v Rybárnách 7,1 %, v Sadech 13,8 %, v centru Uherského Hradiště 8,3 % a ve Věskách 10,2 %. Z vypočítaných údajů je patrné, že nejméně je neobydlených domů a bytů v místní části Míkovice a nejvíce v místní části Mařatice.

6. 3. 2 Vize bydlení ve městě

V časovém horizontu deseti let by se mělo stát město atraktivní pro trvalý pobyt. Měla by zde existovat široká nabídka nejrůznějších forem typů bydlení určená pro široké skupiny obyvatelstva. Standardní kvalita bydlení by měla být přizpůsobena vzhledem k aktuálním požadavkům a měla by být doplněna také odpovídající občanskou vybaveností. Cena bydlení bude uzpůsobena vzhledem k lokalitě a kvalitě. Bude tak umožněno občanům podílet se na zkvalitňování bydlení vlastními silami. Důležitou součástí plánů je také zajištění bydlení pro občany ze sociálně slabších vrstev a vyjasnění bytové koncepce a vlastnické struktury.

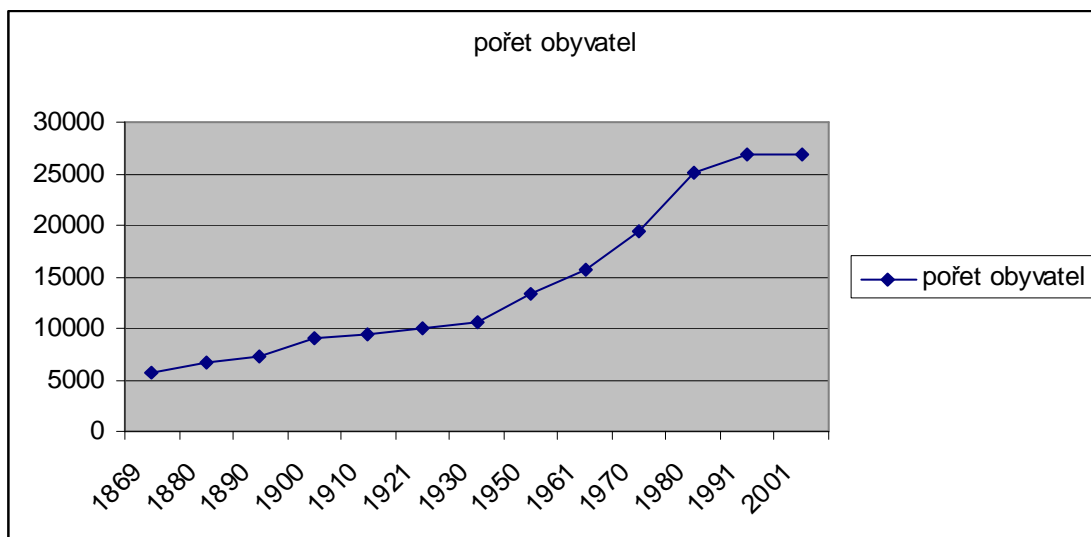
7 OBYVATELSTVO

Celá kapitola a podkapitoly byly vytvořeny na základě dat poskytnutých Českým statistickým úřadem a jejími pracovníky.

Charakteristiku obyvatelstva lze považovat jako jednu z nejdůležitějších socioekonomických charakteristik. Jedná se zejména o složení obyvatelstva podle věku, pohlaví, náboženské a národnostní struktury, vzdělání i ekonomické aktivity. Pro vzhled do situace před rokem 1991 jsou uvedeny údaje z let, ve kterých započalo sčítání, tedy rokem 1869. Zdrojem dat je ČSÚ, převážně jsou srovnávána data ze SLBD v letech 1991 a 2001, jsou zpracována do tabulek a následně komentována. Pro názornost byly vytvořeny přehledné grafy.

7. 1 Vývoj počtu obyvatel

Vzhledem k fyzicko-geografickým charakteristikám a historii města je zřejmé, že počet obyvatel se začal plynule zvyšovat mezi lety 1869- 1880. Největšího zvýšení počtu bylo dosaženo mezi lety 1869- 1880 pak mezi lety 1970- 1980 (nárůst o 28 % vzhledem k roku 1970). Naopak nejmenší zvýšení bylo zaznamenáno v letech 1921- 1930 (nárůst o 5 % vzhledem k roku 1921). Přehledně je zaznamenán růst počtu obyvatel v obr. 9. Kromě počtu obyvatel v celém městě jsou uváděny vyvíjející se počty obyvatel v jednotlivých místních částech. Z tab. 1 v příloze 5 je tedy zřejmé, že nejvyššího počtu obyvatel bylo dosaženo v roce 2001.

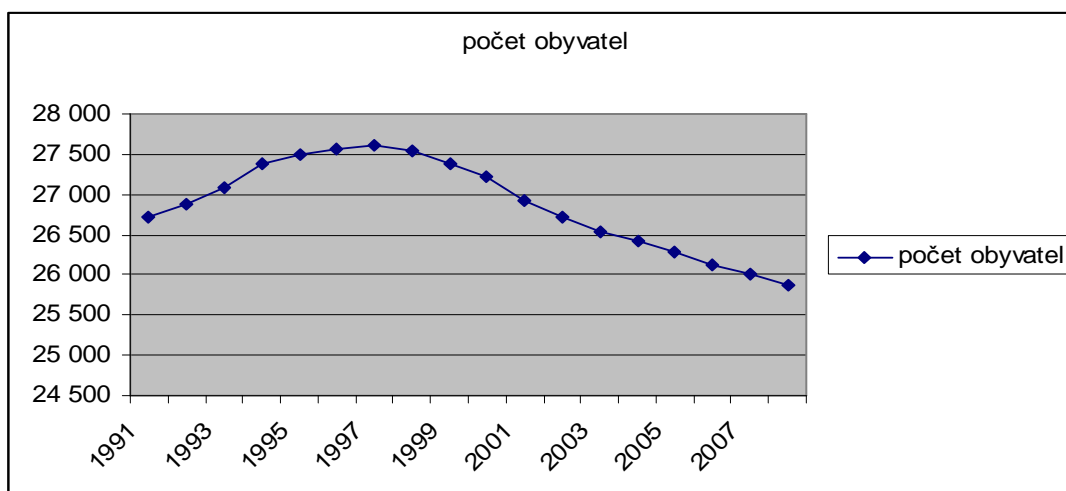

Obr. 10 Vývoj počtu obyvatel v letech 1869- 2001 v Uherském Hradišti

Zdroj: ČSÚ, Krajské správa Zlín

Pro vytvoření podrobnější představy o vývoji počtu obyvatel je vhodné sledovat tento jev na úrovni jednotlivých místních částí, viz. tab. 2 v příloze 5. Ve všech místních částech můžeme sledovat pozvolný růst počtu obyvatel, kromě částí Rybárny a Vésky, kde docházelo k nárůstu počtu obyvatel plynule až do konce 70. let, počátkem let 80. dochází k rapidnímu snižování počtu obyvatel. Údaje v některých letech u místní části Rybárny chybí z důvodů opakovaného připojování a odpojování místních částí od města ve snaze osamostatnit se.

Jelikož je předmětem mého zájmu sledování situace po roce 1989, je nezbytné sledování vývoje počtu obyvatel mezi předposledním a posledním sčítáním, tedy mezi lety 1991 a 2008.

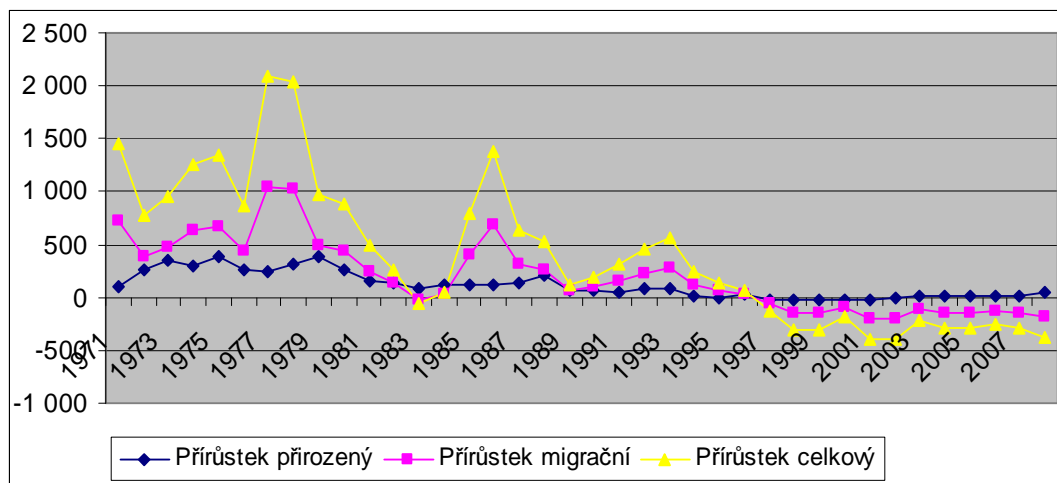

Obr. 11 Vývoj počtu obyvatel v letech 1991- 2008 v Uherském Hradišti

Zdroj: ČSÚ, Krajské správa Zlín

7. 2 Přirozený a mechanický přírůstek obyvatelstva

Přírůstek obyvatelstva lze chápat z hlediska přirozeného přírůstku, který vyjadřuje rozdíl mezi narozenými a zemřelými na celkový počet obyvatel. Mechanický přírůstek pak informuje o pohybu obyvatel. V rámci města se jedná o migraci za prací, do škol, za kulturou, dochází také k emigraci, tedy přistěhování do města, či k emigraci, tedy vystěhování z města. Vývoj přírůstku v Uherském Hradišti se nepřilíší lišil od ostatních města v České republice, události, které tento jev ovlivňovaly, měly celorepublikový rozsah. Vzhledem k velkému množství dat je uvažováno období mezi roky 1971 a 2000. Údaje jsou pro přehlednost zaznamenány v obr. 12.

Obr. 12 Vývoj přirozeného a mechanického a celkového přírůstku obyvatel v Uherském Hradišti

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa Zlín

V 60. letech byl přirozený přírůstek do značné míry ovlivněn legalizací interrupce. Přirozený přírůstek dosahoval v tomto období nízkých hodnot. Zlepšením politicko-společenské situace došlo k mírnému nárůstu. Změna režimu v roce 1968 měla na přirozený přírůstek pozitivní vliv. Propopulační politika 70. let byla odpovědí na neustále se snižující přírůstek. Mateřská dovolená se prodloužila na 3 roky, zvýšily se přídavky na dítě, docházelo k výstavbě mateřských škol a celkově byly podporovány a zvýhodňovány rodiny s vyšším počtem dětí (Netopil, P., 2006). Z grafu tedy logicky vyplývá, že nejvyšších hodnot bylo dosaženo právě mezi 70. a 80 lety, nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 1975, kdy absolutní hodnota přirozeného přírůstku stoupla na 382 a v roce 1979, kdy absolutní hodnota přirozeného přírůstku vzrostla na 388. Od tohoto roku dochází k mírnému poklesu, pouze v roce 1988 došlo k opětovnému zvýšení na hodnotu 204. Snižování přírůstku souviselo to se změnou politických poměrů a nastal tzv. druhý demografický přechod. U žen dochází k odkládání sňatků, dávají přednost studiu a kariéře, 1. dítě mají v pozdějším věku, než bylo obvyklé v minulém období. S tímto jevem také souvisí snížení přídavek na dítě a mateřské. K mírnému zvyšování dochází mezi lety 1992 a 1993, kdy rodiny zakládají silné ročníky z 80. let a také se uklidňuje politická situace. Od tohoto roku přírůstek prudce klesá a od roku 1997 dosahuje záporných hodnot.

Podobný průběh lze sledovat i u mechanického přírůstku. Integrace okolních obcí, které dnes tvoří jednotlivé místní části, výstavba bytů, sídlišť a průmyslových podniků, ale hlavně reforma státní správy přispěly k ovlivnění těchto demografických ukazatelů. Absolutní hodnota migračního salda (796) byla nejvyšší v roce 1977, a naopak pod hodnotu 0 (konkrétně -10) se poprvé dostala v roce 1982, pak v roce 1997 (hodnota -40), následovalo snížení poklesu počtu obyvatel, stále se však hodnota držela pod hranicí 0. Od roku 2000 se absolutní hodnota mechanického přírůstku prudce snižuje, nejaktuálnější hodnota je známá z roku 2008 a její absolutní hodnota je -288.

7.3 Náboženská struktura obyvatelstva

Struktura náboženství procházela v minulosti složitým vývojem. V 15. století zasáhly město Slovácko husitské války, duchovní klima ve městě však zůstalo téměř nedotčeno. Mnozí kněží byli pronásledováni husity, velehradský klášter byl vypálen a kněží se stěhovali do Uherského Hradiště, kde pak zůstali. Po válkách nechali měšťané vystavět gotický kostel, který na hradištském náměstí stál až do roku 1785.

Roku 1491 nechal vystavět biskup Filipec františkánský klášter. Zásluhou Františkánů byl dostavěn kostel Zvěstování Svaté Panny Marie do podoby, s jakou se setkáme dnes. Mezi nejpatrnější změny, ke kterým došlo na konci 18. století, patřilo prosazování osvěcenství a ochromení činnosti Františkánů.

Důležitou osobou počátku 20. století byl Antonín Cetkovský. Sloužil jako kaplan v místní části Sady a mezi jeho hlavní zásluhy patří obnova kostela, který byl zasažen požárem v roce 1878 a také modernizace duchovní správy. S první světovou válkou byl ochromen také duchovní život ve městě. Po vyhlášení republiky začal boj směřovaný proti katolické církvi. profesori gymnázia, kteří vodili studenty na pravidelné nedělní mše za zcela přestali nábožensky projevovat.

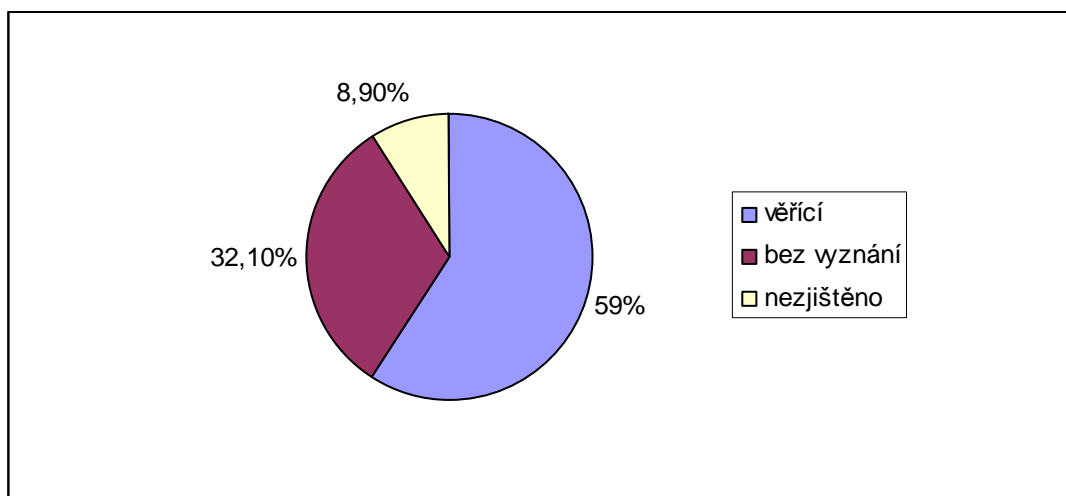
Nacistická okupace zapříčinila posílení náboženského života a to i přes potlačování činnosti františkánů, zabránění kláštera a zrušení výuky náboženství na zdejším gymnáziu. Období normalizace a následná srpnová okupace způsobily, že ateizačnímu tlaku podlehl spousta farníků.

Rok 1989 byl z hlediska náboženství zlomový. Stát přestal usilovat o likvidaci náboženství, věřící přestali být zesměšňováni a omezováni, rozvíjela se výuka náboženství, do města se vrátili františkáni.

Katolická charita pravidelně zasahuje do života obyvatel města Tříkrálovou sbírkou (Čoupek, J., 2007).

Pro srovnání vývoje náboženské struktury jsou v tabulce porovnávány údaje ze SLBD 1991 a 2001. Je tedy zřejmé, že pokud byl celkový počet obyvatel v roce 1991 26767 a počet věřících 15405, pak tedy procento věřících obyvatel činí 57 %. V roce 2001 byl celkový počet obyvatel 26876, procento věřících je tedy 47 %. Z tohoto tedy vyplývá, že počet věřících klesnul za období mezi lety 1991 a 2001 o 10 %. Počet obyvatel bez vyznání se naopak zvýšil z 30 % v roce 1991 na 43 % v roce 2001, nárůst je tedy 13 %. Přehledně je celá situace zaznamenána do tab. 7 a 8 v příloze 5.

Pro porovnání údajů za Uherské Hradiště a Českou republiku byla použita data ze SLBD 2001, podle kterých bylo v roce sčítání 59 % obyvatel věřících a 32,1 % bez vyznání.

Obr. 14 Náboženská struktura obyvatelstva České republiky v roce 2001

Zdroj: ČSÚ, Krajské správa Zlín

7. 4 Národnostní struktura obyvatel

Zjištění národnosti je jednou ze základních charakteristik používaných při sčítání lidu. Na území našeho státu se provádí od roku 1880. Po vzniku samostatné Československé republiky a prvním samostatném sčítání z roku 1921 byla považována národnostní struktura jako jedna z nejdůležitějších položek SLBD.

Národnost se v tomto období definovala jako kmenová příslušnost, jejímž hlavním projevem navenek byl mateřský jazyk. Odvození ale nebylo jednoznačné, vyplývalo ze svobodného rozhodnutí způsobilého občana staršího 14 let.

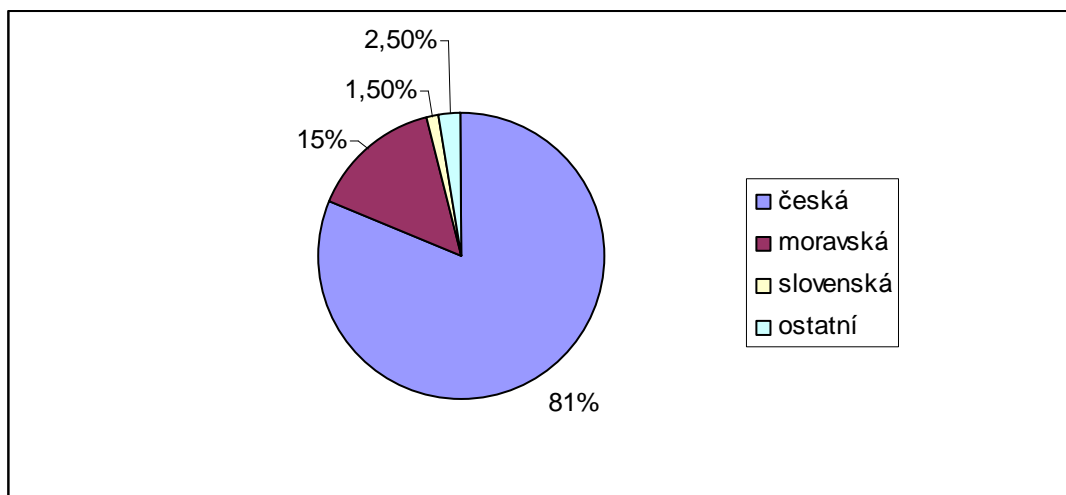
Při druhém československém sčítání v roce 1930 se národnost zjišťovala nepřímo podle mateřského jazyka. Odlišná národnost v porovnání s mateřským jazykem byla povolena uvést pouze v případě, kdy respondent mateřským jazykem nehovořil a plyně ovládal jazyk národnosti, kterou uvedl. V letech sčítání 1950 a 1961 byla národnost definována jak příslušnost k národu, se kterým je respondent kulturně spjat a ke kterému se hlásí. V letech 1970, 1980 a 1991 bylo hlášení se k určité národnosti ponecháno na přesvědčení každého respondenta (www.czso.cz/csu).

Výjimečné bylo z dlouhodobějšího hlediska sčítání z roku 1991. Nebylo to způsobeno změnou trendů či demografických faktorů, ale spíše atmosférou, ve které sčítání probíhalo a do určité míry se do výsledků promítlo. Občanům bylo poprvé po dlouhé době umožněno svobodně se vyjádřit, mohli se přihlásit samostatně k národnosti moravské či slezské. V porovnání se sčítáním v roce 2001 je však zřejmé, že hlášení se k moravské národnosti bylo uměle vyvoláno aktuální situací a neodráželo skutečné přesvědčení občanů. Při sčítání v roce 2001 bylo uvedeno ve vysvětlivkách ke sčítacímu listu uvedeno: „Údaj o národnosti vyplní každý podle svého rozhodnutí. Národností se rozumí příslušnost k národu, národnostní nebo etnické menšině. Pro určení národnosti není rozhodující mateřská řeč ani řeč, kterou občan převážně používá nebo lépe ovládá, ale jeho vlastní rozhodnutí. Hlásí-li se k více národnostem nebo k žádné, budiž to zaznamenáno. Národnost dětí do 15 let se řídí podle rodičů (www.czso.cz/csu).

Z tabulky 9 v příloze 5 je zřejmé, že situace v porovnání s celorepublikovým trendem byla v podstatě stejná. Pokud porovnáme data za sčítání z let 1991 a 2001, sledujeme značný rozdíl mezi obyvatelstvem hlásícím se k národnosti moravské a české. Zatímco v porevolučním období měli občané uměle vyvolanou potřebu hlásit se k moravské národnosti, za deset let tomu bylo zcela jinak. U české národnosti se zvednul během let 1991- 2001 o 34 %, zatímco u moravské klesnul počet občanů hlásící se k této národnosti o 25 %. U slovenské národnosti je rozdíl nepatrný, zvýšil se ale podíl obyvatel hlásící se k jiné národnosti (maďarské, polské, německé, slezské) a podíl obyvatel nehlásící se k žádné národnosti. Tato možnost neuvádět

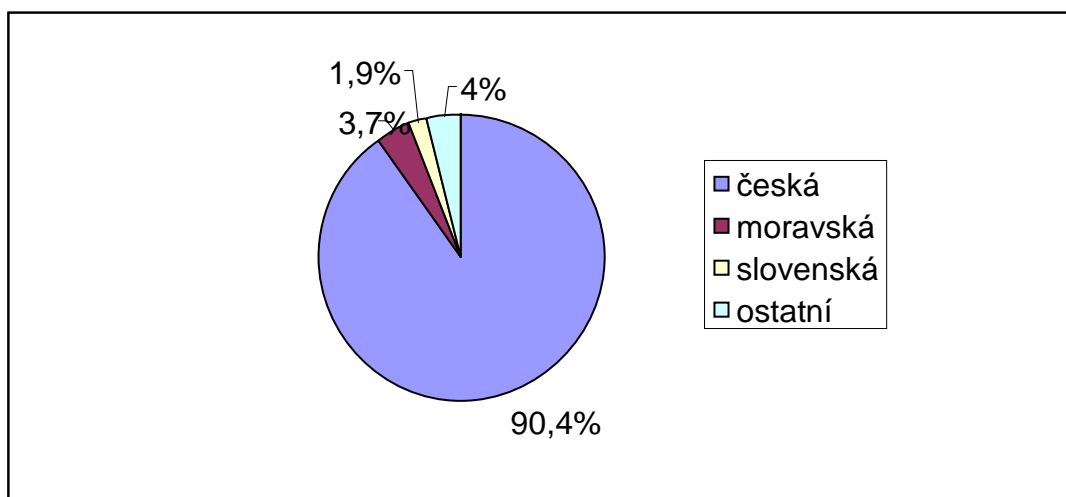
národnost byla umožněna poprvé právě v roce 2001. I přes tento vzrůstající trend jsou tyto skupiny obyvatel zahrnuty do kategorie ostatní, nezjištěno.

Pro porovnání s daty za celou Českou republiku se podle SLBD 2001 k české národnosti hlásilo 90,4 % obyvatel, k moravské 3,7 % a ke slovenské 1,9 % obyvatel.

Obr. 15 Národnostní struktura obyvatelstva Uherského Hradiště v roce 2001

Zdroj: ČSÚ, Krajské správa Zlín

Obr. 16 Národnostní struktura obyvatelstva České republiky v roce 2001

Zdroj: ČSÚ, Krajské správa Zlín

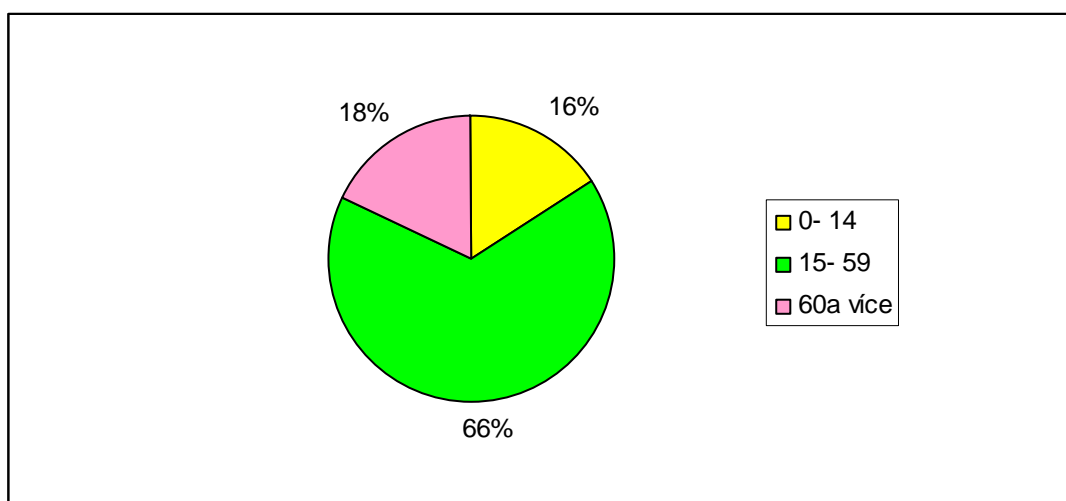
7. 5 Struktura obyvatel podle pohlaví a věku

7. 5. 1 Struktura obyvatelstva podle věku

Jelikož jsou dostupná data nejpodrobněji rozpracována pro roky 1991 a 2001, budou porovnávána tato dvě období. Obyvatelstvo je rozděleno do tří skupin dle produktivity- obyvatelstvo předproduktivní, produktivní a poproduktivní. Pro lepší orientaci jsou číselné údaje získané ze SLBD 1991 a 2001 přepočítány na procenta a umožňují lepší představu o celkové situaci. Dalším ukazatelem je věkový index, který získáme podílem předproduktivního a produktivního obyvatelstva. Pokud je index větší než 1, vypovídá to o převažující předproduktivní skupině obyvatelstva nad skupinou poproduktivní. Pokud je index menší než 1, převažuje poproduktivní skupina. Hodnoty okolo nuly vypovídají o stabilním stavu. Během sledovaných deseti let se situace ve městě vyvíjela podobně jako je uváděn celorepublikový průměr (celorepublikový průměr v roce 1991 je 1,17, v roce 2001 0,87). Oproti roku 1991 se sice počet předproduktivních obyvatel snížil, došlo však ke stagnaci počtu obyvatel v poproduktivním věku. Nárůst je možno sledovat u obyvatel produktivního věku, tato skupina však na hodnotu indexu nemá vliv.

Souhrnné údaje za Českou republiku podle SLBD 2001 uvádějí 16 % obyvatel ve věku 0- 14 let a 18 % obyvatel ve věku 60 let a více. Věkový index za celou ČR tak činí 0,93, což je údaj shodný s věkovým indexem pro Uherské Hradiště.

Podrobnější situaci v jednotlivých místních částech znázorňuje tab. 10 v příloze 5 a kartogram- obr. 18 v příloze 4.

Obr. 17 Věkové skupiny obyvatelstva v Uherském Hradišti a v ČR v roce 2001

Zdroj: ČSÚ, Krajské správa Zlín

7. 5. 2 Struktura obyvatel podle pohlaví

Vzhledem k celkovému počtu obyvatel v Uherském Hradišti mírně převažují ženy. Je to dáno jednak biologickými zákonitostmi a jednak faktem, že ženy se obecně dožívají vyššího věku. Pro porovnání jsou opět uvažována období sčítání v letech 1991 a 2001. V roce 1991 žilo ve městě 13862 žen. Z celkového počtu 26765 obyvatel to tedy činí 51,8 %. V roce 2001 se počet žen zvýšil na 14047. Z celkového počtu 26876 tedy tvoří 52 %.

7. 6 Ekonomická struktura obyvatel

Z hlediska celostátního se ekonomická aktivita vyvíjela u mužů a žen protichůdně. Podíl počtu ekonomicky aktivních mužů vzhledem k celkovému počtu mužů byl v době vzniku samostatné Československé republiky nejvyšší a od tohoto období se pozvolna snižoval. Naopak počet ekonomicky aktivních žen vzhledem k celkovému počtu žen byl na počátku 20. století nejnižší, od 50. let se ale postupně zvyšuje. Z celkového počtu ekonomicky aktivních osob tedy ženy tvořily v roce 1921 kolem 30 %, v roce 1950 se jejich počet zvýšil na 45 %.

Ekonomická aktivita nejlépe roste, pokud největší skupinou jsou občané v předproduktivním a produktivním věku. Počet obyvatel v těchto skupinách se snižuje, roste počet obyvatel pracujících ve vysokém věku a s postupnou zvyšující se střední délkou života a velmi nízkou porodností se potenciální počet pracujících rapidně snižuje (www.czso.cz).

V Uherském Hradišti bylo v roce 2001 celkem 53 % ekonomicky aktivních obyvatel, což je o 2 % vyšší, než uvádějí data ze SLBD 2001 pro celou ČR.

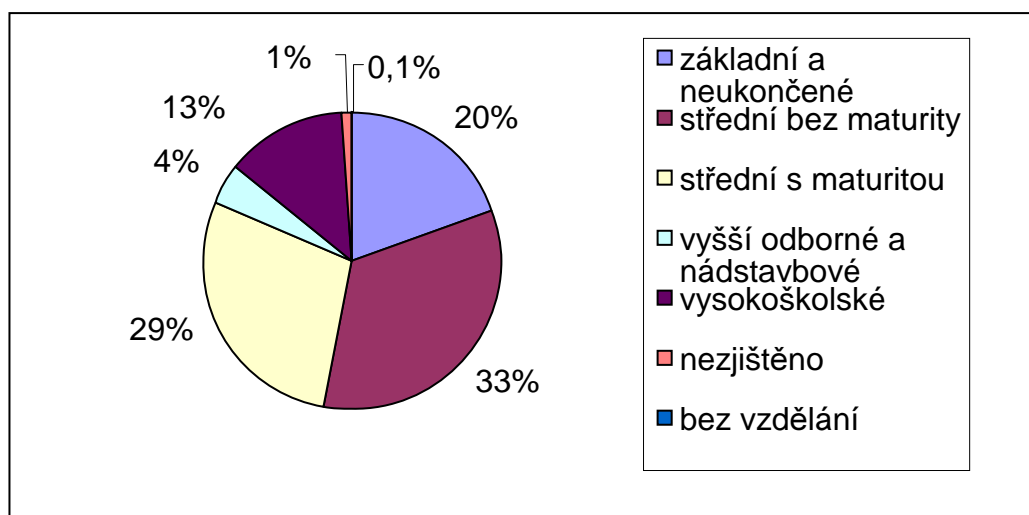
Při posledním SLBD v roce 2001 pracovalo v Uherském Hradišti nejméně obyvatel v primárním sektoru (1 %), jak je uvedeno v tab. 12 v příloze 5, což je nižší hodnota, než je uváděn celorepublikový průměr. 40 % obyvatel pracovalo v sekundárním sektoru, což je v souladu s celorepublikovým průměrem, a 51 % obyvatel bylo zaměstnáno ve službách. Nezaměstnáno bylo ve sledovaném roce 8 % ekonomicky aktivních obyvatel.

7. 7 Vzdělanostní struktura obyvatel

Při studiu vzdělanostní struktury byly použity data ze SLBD 2001. Je uvažováno obyvatelstvo patnáctileté a starší, protože převážně v tom to věku dochází k ukončení alespoň nižšího sekundárního vzdělání, resp. základní školy.

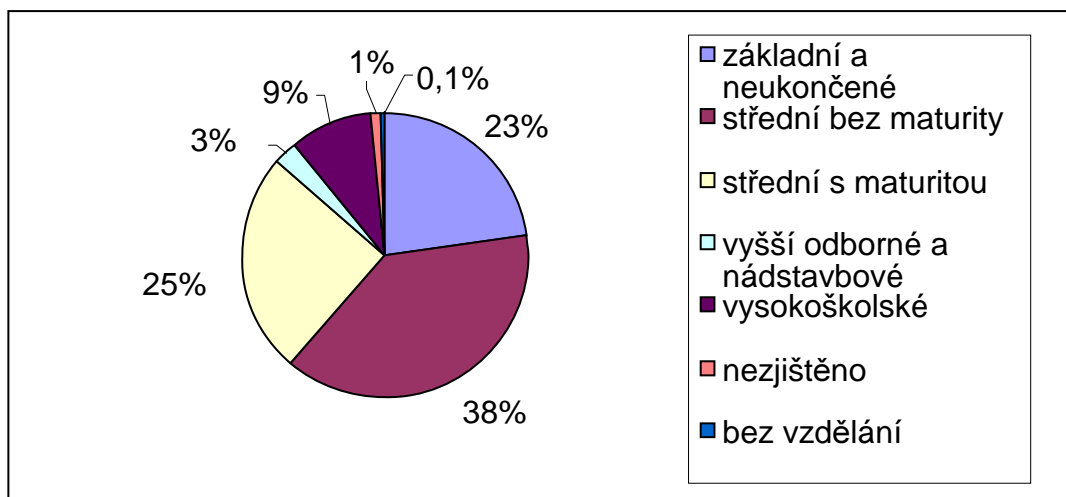
Největší počet obyvatel starší patnácti let je vyučeno, jak uvádí tabulka 13 v příloze 5, nebo má odborné vzdělání bez maturity (33,3 %). Další skupinou byli obyvatelé se středním vzděláním s maturitou (28,6 %). Tento fakt podporuje i dostatek škol ve městě poskytující vyšší sekundární stupeň vzdělání (gymnázium, umělecká průmyslová škola, střední zdravotnická škola a další). Další skupinou, která čítala třetí nejvyšší počet obyvatel, byli obyvatelé se základním vzděláním, včetně neukončeného základního vzdělání (20 %). I když je tato hodnota poměrně alarmující, nikterak se neliší od hodnot u srovnatelných měst. 13,2 % obyvatel dosáhlo vysokoškolské vzdělání a 4,2 % vyššího odborného vzdělání. Pouze 0,1 % obyvatel je zcela bez vzdělání a u 1 % obyvatel nebyl údaj o vzdělání zjištěn.

Pokud bychom srovnali zjištěné údaje s celorepublikovým průměrem v roce 2001, který činil 9 % vysokoškolsky vzdělaných osob, v Uherském Hradišti pak tato hodnota dosahuje 13 %. Podobné hodnoty, tedy vyšší, než je celorepublikový průměr, je možno sledovat u středoškolského vzdělání s maturitou, kdy v rámci ČR se hodnota v roce 2001 pohybovala kolem 25 %, ve sledovaném městě to pak bylo 29 %.

Obr. 18 Vzdělanostní struktura obyvatel v Uherském Hradišti v roce 2001

Zdroj: ČSÚ, Krajské správa Zlín

Obr. 19 Vzdělanostní struktura obyvatel v České republice v roce 2001

Zdroj: ČSÚ, Krajské správa Zlín

8 EKONOMIKA

V této kapitole je nastíněna ekonomická a hospodářská situace ve městě. Jelikož bylo součástí Uherského Hradiště i Staré město a Kunovice, budou v této kapitole uvažována i tato dvě města. Pro přesnější představu a časovou návaznost je popsána situace z historického hlediska, v další části je pak popsána situace současná a možné perspektivy vývoje ekonomiky.

8. 1 Historie ekonomiky ve městě

8. 1. 1. Období industrializace

Uherskohradištsko je hlavně zemědělský kraj, proto zde byl i v minulosti průmysl založen na zpracování zemědělských plodin vypěstovaných v blízkém okolí. Tradiční plodinou byl ječmen, a na jeho pěstování bezprostředně navazuje pivovarnictví. Tento obor zde měl tradici již v 17. století, kdy se původní pivovar dostal do rukou měšťanů. Nový pivovar byl zřízen v Jarošově a město ho vlastnilo až do roku 1863, pak byl prodán soukromému vlastníkovi a od roku 1911 byl přeměněn na akciovou společnost (Malina, R. , 1988, Křivdová J., Tarcalová, L., 1983.).

Profilujícím oborem 30. let 19. století se stalo cukrovarnictví. K rozvoji tohoto oboru přispěly vhodné klimatické podmínky a zemědělský ráz kraje. Cukrovar byl vybudován v r. 1868 ve Starém Městě. V roce 1882 vyhořel, vystavěn byl nový a mnohem lépe technicky vybavený. Společnost bratrů Mayových si pronajala

v blízkém okolí pozemky, a díky tomu byl přísun surovin pravidelný a levný. Cukrovarnictví mělo však na ekonomický rozvoj města malý význam, protože se jednalo převážně o sezónní provoz (Čoupek, J. a kol., 2007).

Mnohem větší význam mělo vybudování konzerváren a dalších, sice menších podniků, zato s celoročním provozem a dále se rozvíjejících. V Mařaticích byla vybudována konzervárna ovoce a zeleniny, v Kunovicích octárna a sodovkárna, která se ale postupně přeorientovala na konzervaci ovoce a zeleniny. S rozvojem města a s postupující výstavbou byla stále větší poptávka po stavebním materiálu. Dodávku zajišťovalo několik menších cihelen (v Jarošově, Starém Městě, Mařaticích. V Kunovicích byly tři cihelny, nejvýznamnější- parostrojní cihelna J. Abraháma přesáhla místní význam. Strojírenství se rozvíjelo v městě s obtížemi. V roce 1873 započala výroba kočárů a automobilových karoserií v Mařaticích. V Kunovicích byly vyráběny hospodářské stroje a čerpadla firmou Antonína Miklíka. I přes menší podíl průmyslové výroby plnilo město funkci hospodářského, kulturního a společenského centra Slovácka (Kellerová, I. 2000).

8. 1. 2 Ekonomická situace mezi lety 1918- 1945

V tomto období si město stále udržovalo pozici významného centra jihovýchodní Moravy. Ve 20. letech se začal rozvíjet obuvnický průmysl v nedalekém Zlíně.

Struktura se oproti předchozímu období příliš nezměnila. Rozvoj zaznamenala výroba lihovin. Firmě Josefa Frankla začala konkurovat firma Heřmana Jelínka a Viktora Lanzera. Výroba probíhala studenou i teplou cestou. Postupně byla rozšířena o výrobu octa a sodové vody. Neustálý rozvoj zaznamenávalo konzervárenství, zejména konzervování okurek, zelí a zeleniny. Otakar Machálek se svými švagry skupili okolní pozemky a založili firmu OTMA v Mařaticích (Petřivalská, E., 1988).

Založení chemického závodu bylo klíčové pro rozvoj průmyslu ve Starém Městě. Výroba se soustředovala na ředidla, leštidla, barvy a laky. Strojírenský průmysl byl rozšířen v roce 1926 o výrobu čerpadel, motorů a zařízení pro vodovody a kanalizace, v roce 1931 začali bratři Kolaříkové vyrábět v Jarošově lednice a pračky. Textilní průmysl byl zastoupen výrobou dámského prádla a výrobou šněrovadel.

Rozvoj hospodářství poznamenala krize třicátých let. Omezování až úplné zastavení výroby mělo za následek narůstání nezaměstnanosti. I po pominutí krize však ve městě nebyly příliš vhodné podmínky pro rozvoj průmyslu. Výjimkou bylo vybudování letecké továrny Avia v Kunovicích.

Zásluhou úřadů byla postupně zastavena většina výroby, drobným podnikatelům židovského původu byl zabrán majetek i živnost (lihovar, pivovar aj.) (Matyáš, Z., 1987).

8. 1. 3 Ekonomická situace do roku 1989

Město bylo osvobozeno 1. května 1945. během bojů byly poškozeny podniky i komunikace a byly nezbytně nutná jejich náprava. Na celém území byl hospodářský rozvoj ovlivňován komunistickou stranou, některé podniky byly znárodněny (Pivovar v Jarošově, Avia v Kunovicích a cihelna v Mařaticích).

Započalo plánování hospodářství v rámci pětiletok, hlavní snaha komunistů směřovala ke zvýšení dělnické třídy a celkové zprůměrnění oblasti. Vznikl národní podnik Cukrovar a rafinerie cukru, Slovácké pivovary Jarošov, výroba v lihovarech a konzervárnách se koncentrovala do národních podniků (Matyáš, Z. 1987).

Znárodněna byla také cihelna v Mařaticích, parní pila. Avia Kunovice se stala součástí národního podniku Let, n. p. letecké závody. Ve Starém Městě byl vybudován závod n. p. Fatra Napajedla a Aeroplán v Mařaticích zabývající se výrobou měřících přístrojů pro letectví (Rabuši, L., 1966).

Stavební akce, které byly dříve realizovány soukromými firmami spadaly pod Československé stavební závody, konkrétně n. p. Pozemní stavby a n. p. Ingstav Brno. Započala bytová výstavba ve městě, vybudovány byly všechna sídliště.

Změny v organizační struktuře zaznamenal zejména konzervářský průmysl. Vznikly výrobně hospodářské jednotky- Moravské octárny a lihovary n. p. Brno a Slovácká Fruta n. p. Brno se sloučily v jeden podnik Valaškoslovácké pálenice a konzervárny Uherské Hradiště (Petřivalská, E., 1988).

Výroba nábytku realizovaná v závodu T.O.N se v padesátých letech specializovala na výrobu židlí.

Obchody se smíšeným zbožím a restaurace byly provozovány v rámci spotřebního družstva Jednota, zemědělská výroba se realizovala v jednotných zemědělských družstvech (JZD) a zcela převládla zemědělská velkovýroba.

V 70. letech vznikl nový podnik Mrazírny n. p.

8. 1. 4 Ekonomická situace po roce 1989

Politické změny, které přišly po roce 1990 se promítly také do oblasti hospodářství. V lednu 1993 se díky rozdělení federace stalo z Uherského Hradiště příhraniční město. Poměrně negativně byl ovlivněn obchod a kooperační vztahy s podniky a firmami na Slovensku, především díky zavedení celního režimu. Potravinářské a strojírenské podniky, které tvořily hlavní hospodářskou strukturu regionu, procházely restrukturalizací. Zcela zanikl například cukrovar ve starém Městě, pivovar v Jarošově, firma TON zabývající se výrobou nábytku, stavební firma MINAS a. s, nebo strojírenská firma Jakos. Firma MESIT, která byla jednou z částí společnosti AERO Praha, se zabývala převážně výrobou leteckých přístrojů a zařízení, postupně ztrácela pracovní zakázky. Byla tak donucena přeorientovat výrobu a od roku 1993 postupně vznikaly společnosti zabývající se slévárstvím, výrobou digitálních a komunikačních technologií, elektroniky pro armádu, letectví a policii, rotačních a montážních mechanických dílů, plošných a mechanických spojů a spousta dalších. Do roku 2002 se v areálu firmy MESIT usadilo 25 firem s americkým kapitálem a výrobním zaměřením na elektroniku a elektrotechniku (Sychra, M., Jagoš, D., 1982).

Zadlužený LET Kunovice nezachránil ani odprodej americké firmě AYRES. postupně došlo ke změně názvu na Letecké závody Kunovice. Od roku 2005 nese název LET Aircraft Industrie a opravy a výroba opět vzrůstají (Rabuši, L., 1966).

V posledních letech je zaznamenán příliv investorů zejména z Německa, Rakouska a USA. Mezi největší z nich patří AVX Czech Republic s .r. o. (výroba elektroniky) zaměstnává přes 1000 zaměstnanců, Forschner s. r. o (výroba kabelových svazků a plastových a pryžových produktů) má asi 500 zaměstnanců, Tharmacut s. r. o. (výroba svářecí a řezací plasmové techniky) poskytuje práci 200 zaměstnancům. Další firmy vyrábějí roury a tvarovky pro vodovody a kanalizace, identifikačních systémy a další. Ve Starém Městě sídlí COLORLAK a. s., jeden z největších výrobců nátěrových hmot v České republice, dále pak FERROMORAVIA s. r. o. (specializace na výrobu galvanických kovů a ocelových tažených profilů), a kovovýroba Hoffmann s. r. o. (www.mesto-uh.cz).

Akciová společnost HAMÉ Babice se nachází v místě bývalých slováckých konzerváren a počtem zaměstnanců a obratem se řadí k nejvýznamnějším firmám Zlínského kraje.

Ve městě působí také SYNOT holding, který sdružuje 41 samostatných společností vrábějící hrací automaty, povozující loterie a kurzovní sázky, SYNOT auto funguje jako obchodní zástupce značek BMW a MINI (Čoupek, J. a kol., 2007).

Uherské Hradiště je jedno z významných center Zlínského kraje. Během 20. století zde došlo k významným změnám, především pak po roce 1989. Ekonomická situace ve městě se příznivě rozvíjí a poskytuje tak tuzemským ale i zahraničním investorům pracovní příležitosti.

9 DOPRAVA

Uherské Hradiště má kvalitní dopravní spojení v regionálními i nadregionálními centry. Město lze považovat z hlediska dopravy za relativně bezpečné a v co nejvyšší možné míře bezbariérové.

9.1 Silniční doprava

Napříč Uherským Hradištěm prochází řada významných komunikací. Komunikace I. třídy č. 55 je zařazena do sítě evropských silnic s mezinárodním provozem a patří do kategorie E. Protíná centrum města a spojuje Olomouc – Přerov- Otrokovice - Uherské Hradiště - Hodonín -Břeclav. Zde se napojuje na dálnici D2, která propojuje Bratislavu a Brno. Komunikace I. třídy č. 50, která je pokračováním dálnice D1 ve směru z Prahy a Brna a prochází přes Uherské Hradiště a Uherský Brod, hraničním přechodem ve Starém Hrozenkově překračuje státní hranici mezi Českem a Slovenskem a dále pokračuje do Trenčína a zde dochází k napojení na dálnici Bratislava -Žilina. Do roku 2005 centrum protínala i silnice I. třídy č. 50. Trasu této komunikace nahradil východozápadní obchvat, ale ani tento krok nesnížil intenzitu dopravy na třídách Velehradské a Malinovského. Nejkritičtější dopravní situace je zejména v ulicích Sokolovská a Svatoplukova, kde intenzita dopravy přesahuje 10.000 vozidel denně. Ke snížení dopravy na ulici Sokolovská by bylo možno využít připravovanou komunikaci vedoucí po protipovodňové hrázi. Toto snížení dopravního zatížení však nebude podle odborníků nikterak rapidní, zvláště díky rozvoji průmyslové zóny Jaktáře a městského sportovně rekreačního areálu. Snížení intenzity dopravy v ulici Svatoplukova se projeví až po zlepšení dopravní dostupnosti sídliště Mojmír, pro které jsou navrženy tři nové komunikace, které by měly doplnit příjezd ze severní strany. Největším problémem centra města je

nedostatek parkovacích míst. Podobný problém se v posledních letech vyskytnul na velkých sídlištích (Mojmír, Stará Tenice, Východ, Malinovského, Republiky) (www.mesto-uh.cz).

9. 1. 1 Městská hromadná doprava

Městská hromadná doprava města Uherské Hradiště zajišťuje kvalitní dopravní obsluhu celého regionu města. Nedostatky, které vyplynuly i z reakcí respondentů na dotaz týkající se dopravní obslužnosti ve městě, jsou často shledávány v četnosti spojů, horším informačního systému a v rozmístění a počtu zastávek zejména v okrajových částech města. Uherské Hradiště, jakožto centrum spádové oblasti shledává několik nedostatků, zejména se jedná o nedostatečnou provázanost městské a příměstské autobusové a železniční dopravy. Zvýšením provázanosti by jistě přispělo k jejímu většímu využívání a tak snížení intenzity dopravy zejména v centru města (www.mesto-uh.cz).

9. 2 Železniční doprava

Uherským Hradištěm prochází mezinárodní železniční trať: trať č. 330 ve směru Přerov- Otrokovice- Staré Město/Uh. Hradiště- Hodonín- Břeclav. Tato trať je součástí II. železničního koridoru Českých drah protínající Brno- Veselí nad Moravou- Kunovice- Uherský Brod- Broumov- Bylnice a po překročení státní hranice pokračuje na Slovensku až do Trenčianské Teplé (www.mesto-uh.cz).

9. 3 Letecká doprava

V Kunovicích se nachází hlavní letiště Zlínského kraje. Součástí areálu je přistávací dráha uzpůsobená všem typům dopravních letadel. Provoz je současně pozastaven, ale letiště by mohlo být do budoucna významnou příležitostí pro rozvoj celého regionu (www.mesto-uh.cz).

9. 4 Baťův kanál

Tato vodní cesta je pojmenována po svém zakladateli Tomáši Baťovi. Vybudována byla mezi lety 1936- 1938. Původním záměrem bylo propojení významných toků a také přeprava lignitu z Ratíškovice do Otrokovic. Turisticky se

vodní cesta začala využívat ve 90. letech 20. století. Délka kanálu je 60 km, šířka 12 m a hloubka 1,5 m. Na celém úseku je vybudováno 13 zdymadel a 13 jezů, které vyrovnávají převýšení 18,6 m. V současnosti je vodní cesta využívána pouze turisticky (www.batacanal.cz).

10 REFLEXE POSTOJŮ OBČANŮ UHERSKÉHO HRADIŠTĚ, KUNOVIC A STARÉHO MĚSTA KE KVALITĚ ŽIVOTA

Dotazníkové šetření bylo vyhotoveno z důvodů zjištění spokojenosti obyvatelstva s životem ve městě, s bydlením, se službami. Tyto jednotlivé komponenty totiž pak dále ovlivňují budoucí počet obyvatel, celkový potenciál města a také rozvoj prostorové struktury. Z důvodů propojenosti a provázanosti Uherského Hradiště, Starého Města a Kunovic bylo šetření provedeno i v těchto dvou městech.

Průzkum mezi obyvateli města Uherského Hradiště jsem prováděla v červenci a srpnu 2009, v Kunovicích a Starém městě pak v únoru a březnu 2010. Dotazník obsahuje celkem 13 otázek. Úvodní otázky slouží pro zjištění základních údajů o respondentech. Další otázky jsou pak seřazeny postupně dle důležitosti podle předchozího šetření. Nejvíce jich je zaměřeno na bydlení, jeho kvalitu, dostatečnost, stěhování a případné důvody. Následují dotazy zaměřené na služby a obchod, dále pak na kulturu, dopravu. Na závěr měli občané seřadit jednotlivé problémy ve městě podle toho, o kterém si myslí, že by byl potřeba prvořadě řešit, až postupně po ty, o kterých si myslí, že jsou již řešeny a proto jim nekladou takovou důležitost.

10. 1 Dotazníkové šetření- Uherské Hradiště

10. 1. 1 Základní údaje o respondentech

V rámci dotazníkového šetření bylo osloveno celkem 155 osob starších 18 let. S převahou se ho zúčastnily ženy (67 %), u mužů (33 %) jsem se setkala poměrně s nezájmem a spíše odmítavým přístupem. Z hlediska věku byla nejsdílnější věková skupina 41- 50 let- 36 % (hlavně ženy), a dále pak skupina obyvatel důchodového věku (61 a více)- 31 % a v této skupině hlavně muži. Ti si možná díky spoustě volného času se mnou rádi sedli na lavičku a ochotně odpověděli na dotazy. Ochota vyplnit dotazník u dalších věkových skupin byla poměrně vyrovnaná. Věková skupina 18- 30 let byla zastoupena 11 %, skupina 31- 40 let pak 13 % a skupina 51- 60 čítala 9 %.

Co se týče vzdělanosti, nejochotnější skupinou byli lidé s vyšším nebo vysokoškolským vzděláním (47 %), dále pak lidé se základním vzděláním nebo středním vzděláním bez maturity (34 %), 19 % pak připadá na občany s maturitou. Toto rozložení si vysvětluji tím, že vzdělanější lidé mají pro dotazník od studenta pochopení, navíc se otázek nebojí. Zajímavé pro mne bylo, že druhou nejpočetnější skupinou nebyli lidé s maturitou, ale lidé bez maturity nebo se základním vzděláním. Tento fakt přisuzuji tomu, že této skupině dominovali především důchodci ochotní vyplnit dotazník.

10. 1. 2 Bydlení a jeho kvalita

Tato část dotazníku se týkala kromě zjištění, zda obyvatelé vůbec žijí trvale ve městě, také toho, jak dlouho zde bydlí, ve které městské části, dále pak jak jsou spokojeni s kvalitou bydlení.

92 % dotázaných trvale žije v tomto městě, zbylých 8 % sice mělo trvalé bydliště jinde, bylo to však v přilehlých obcích, v Uherském Hradišti určitou dobu bydleli a nyní dojíždí do města za zaměstnáním. Bylo mi řečeno, že město dobře znají a proto jsem i tyto respondenty v dotazníkovém šetření ponechala a považuji jejich odpovědi za plnohodnotné.

Město je tvořeno centrem a šesti na něho navazujícími částmi: Jarošov, Mařatice, Mikovice, Rybárny, Sady, Vésky. Během šetření sem se pohybovala po celém městě a procentuální zastoupení dotazovaných obyvatel žijících v určitých částech města odpovídá procentuálnímu podílu celkového počtu obyvatel jednotlivých částí na celkovém počtu obyvatel města. Výjimku tvoří pouze místní část Sady, kde se podařilo oslovit více ochotných respondentů

Nejvíce oslovených obyvatel žije ve městě více jak 20 let (52 %). Tento fakt přisuzuji poměrně velkému počtu lidí důchodového a středního věku. Další skupinou byli obyvatelé žijící ve městě 11- 20 let (28 %). Zde se především jednalo o obyvatele středního a předdůchodového věku. Nejméně zastoupenými skupinami byli respondenti zde žijící 6- 10 let (11 %) a 0- 5 let (9 %). Do této kategorie patří mladí lidé, kteří se zde přistěhovali za prací, za rodinou, a také obyvatelé, kteří zda bydleli pouze krátce a nyní jsou přestěhováni do přilehlých obcí.

U obyvatel, kteří ve městě nežijí od narození, byly důvody pro přistěhování různé, především se jednalo o stěhování za prací, sňatek, dále stěhování z přilehlých obcí do města ve snaze mít všechny možnosti a služby, které město nabízí na dosah.

Častým důvodem také bylo studium na zdejší Střední uměleckoprůmyslové škole. Po dokončení si zde absolventi našli práci a už ve městě zůstali.

Co se týče spokojenosti s městskou částí, ve které respondenti bydlí, spokojeno bylo 56 %, tuto skupinu tvořili převážně lidé bydlící v rodinných nebo bytových domech. 28 %, převážně obyvatel Jarošova, Míkovic a Sadů, by rádo bydlelo v místní části Mařatice. Jako důvod nejčastěji občané uváděli, že je tato část blízko centra, je v této části mateřská i základní škola, dostihová stáj, a také je tato místní část centrem vinařů. 12 % by bydlelo raději v centru. Tuto skupinu tvořili hlavně jak lidé důchodového věku s vysvětlením, že by měli raději blíže do nemocnice a aby pro ně byli ostatní služby dostupnější, tak občané bydlící v místních částech Jarošov, Vésky a Míkovice. Ti taktéž uvedli jako hlavní důvod větší vzdálenost od centra. Zbývá 4 % uvedla jinou ze zbylých místních částí, jejich počet byl zanedbatelný a často šlo o osobní důvody.

39 % dotazovaných uvedlo, že bydlí ve vlastním bytě (převážně osoby z věkových skupin 31-40 a 41- 50, převážně s místem trvalého bydliště v Mařaticích, Rybárnách, Uherském Hradišti- centru), 41 % pak bydlelo ve vlastním rodinném domě (jednalo se převážně o starší obyvatele z věkových skupin 51- 60 a 61 a více žijící v okrajovějších místních částech města- Jarošov, Vésky, Míkovice). Zbylých 20 % pak uvedlo, že bydlí v nájemním bytě patřící městu, případně bytě patřící jiné osobě. Část těchto lidí však počítají s tím, že by si v budoucnu byt od města odkoupila, případně žijí v nájemním bytě pouze přechodně a chystají se k pořízení vlastního bydlení (tento jev jsem podle očekávání zjistila u mladších osob ve věku od 18 do 30 let).

Otázka týkající se poměru velikosti bytu a počtu osob v něm žijících ve své podstatě souvisí s otázkou předchozí a navazuje na ni. Vypovídá o tom, že lidé, kteří bydlí ve vlastním domě či bytě jsou ve své podstatě spokojeni a jeho velikostí. Jako příznivý stav to označilo 51 % respondentů, pro 28 % je stav dostačující, 21 % považuje stav za nepříznivý (nejmladší dotazovaná věková skupina by ve většině případů upřednostnila větší byt, lidem důchodového věku by naopak stačil místo velkého rodinného domu, ve kterém většinou žijí sami, malý byt blízko centra).

S kvalitou bydlení je spokojeno 71 % respondentů a tato úroveň bydlení dostačuje jejich potřebám. Pro 29 % je kvalita nedostatečná. Často tento fakt spojovali s nutnými rozsáhlými opravami v případě rodinných domů, u bytů byla

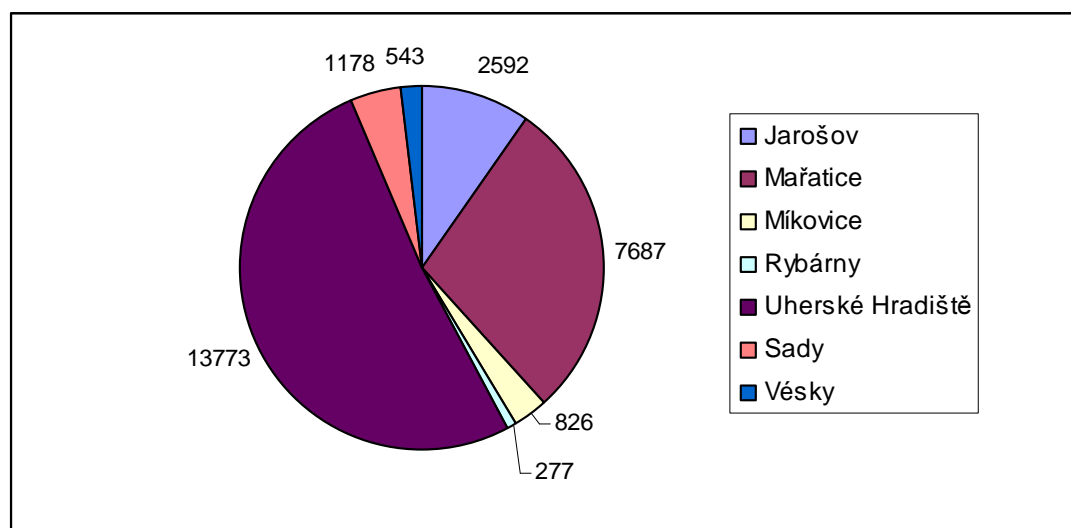
hlavním problémem rekonstrukce bytových jader, výměna oken či plánované zateplení.

Na závěr této části dotazníku měli občané jmenovat důvod, který by je přiměl k přestěhování z města. Podle očekávání většina obyvatel, aspoň těch pracujících odpověděla, že by to byla lepší a lépe placená práce (51 %), další častou odpovědí byly závažné rodinné či zdravotní důvody- péče o blízkého člověka apod. (22 %). Další důvody byly zcela individuální a jejich procentuální podíl byl zanedbatelný. 24 % obyvatel by se z města neodstěhovalo (jednalo se převážně o starší osoby).

Tab. 2 Celkový počet obyvatel žijící v jednotlivých místních částech a počet oslovených obyvatel v těchto místních částech

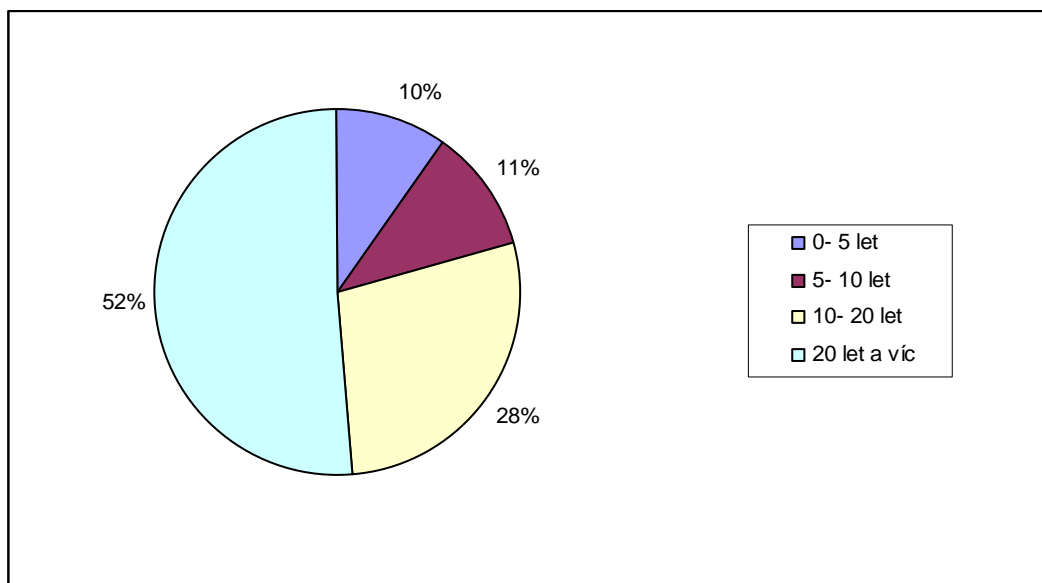
	Počet obyvatel celkem	Počet respondentů
Celkem	26 876	155
Jarošov	2 592	18
Mařatice	7 687	32
Míkovice	826	7
Rybárny	277	4
Sady	1 178	16
Uherské Hradiště- Centrum	13 773	57
Vésky	543	9
Nežiji trvale ani v jedné části		12

Zdroj: celkový počet obyvatel ze SLDB 2001, počet respondentů- oslovení občané při vlastním šetření

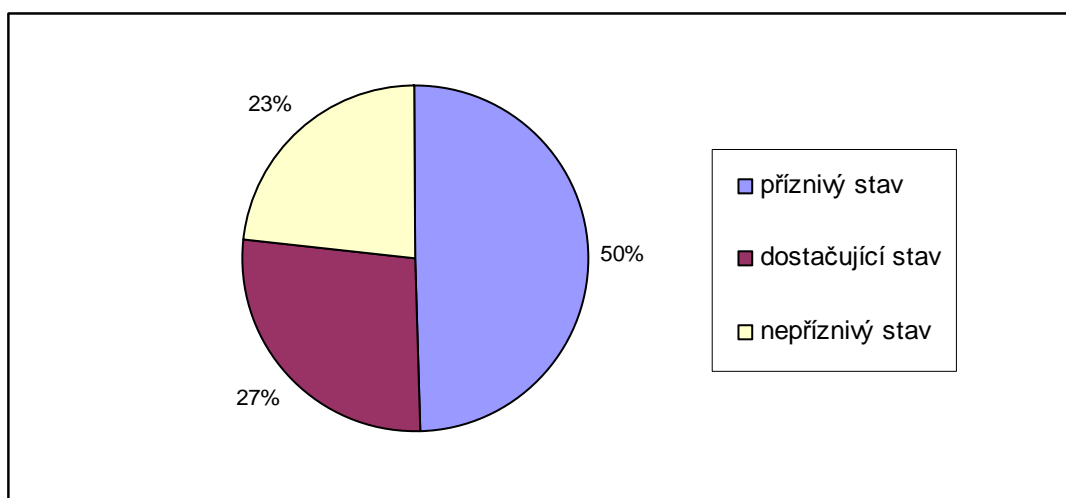
Obr. 20 Počet oslovených obyvatel v jednotlivých místních částech Uherského Hradiště

Zdroj: vlastní šetření

Obr. 21 Procentuální vyjádření počtu obyvatel podle délky trvalého pobytu v městě

Zdroj: vlastní šetření

Obr. 22 spokojenost s poměrem velikosti bytu a počtem osob v něm žijících

Zdroj: vlastní šetření

10. 1. 3 Služby, obchod, doprava

V této části dotazníkového šetření se měli respondenti vyjádřit ke službám ve městě, spokojenosti s obchodní sítí a dopravou.

Mezi služby pro obyvatele nesporně patří Městská knihovna, kterou pravidelně navštěvuje 52 % dotazovaných. Se službami i s nabídkou je spokojeno 88% z nich.

Městské kino navštěvuje alespoň jednou ročně 54 % dotazovaných a se službami je spokojeno 39 % z nich. 37 % navštěvuje kino raději multikina ve Zlíně. Zbylých 11% do kina buď nechodí vůbec, nebo je to pouze vyjímečně (s časovou prodlevou větší než jeden rok).

Sportoviště jsou podle dotazovaných dostačující a spokojeno je s nimi 88%, v posledních letech dochází k jejich renovaci, nové výstavbě. Město nabízí sportovní vyžití v řadě zařízení: tenisové kurty, squashová centra, bowling, spinning, krytý bazén, koupaliště, sauna, zimní stadion, sportovní haly i atletický a fotbalový stadion.

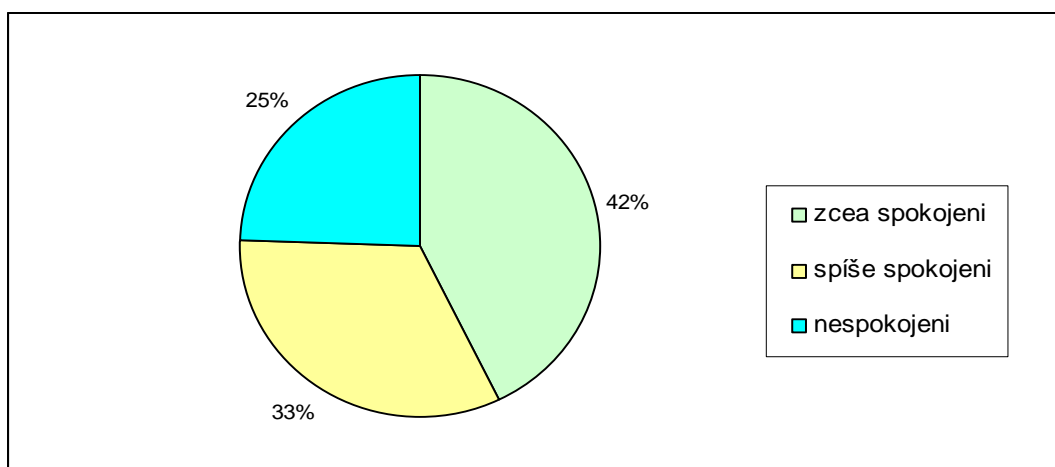
Kulturní dům nabízí během celého roku řadu akcí- semináře, přednášky, besedy, koncerty, představení, mnohé z nich zde mají dlouholetou tradici. Díky pestrému programu je spokojeno 91% dotazovaných. Zbylých 9 % by upřednostnilo více akcí určitého rázu.

S obchodní sítí bylo zcela spokojeno 47 % dotazovaných, převážně senioři, spíše spokojeno jich bylo 36 %, převážně se jednalo o osoby mladšího a středního věku, a nespokojeno zbylých 27 %. Respondenti si nejvíce stěžovali na ubývající počet menších obchodů v centru města. Jednalo se zejména například o obchod pro zahradu a hobby, bytový textil, specializované domácí potřeby, železářství apod. Tyto prodejny zanikly díky expanzi prodejních řetězců, které kromě potravin také často nabízejí základní zboží nejrůznějších odvětví (zahradnické potřeby, papír a hračky, drogerie, elektro...). Většinou zde není odborně proškolený personál a při shánění specifitějšího zboží musí obyvatelé jet například do Zlína.

Zcela spokojeno s dopravou byla 4 % dotazovaných, 28 % bylo spíše spokojeno, 68 % obyvatel bylo nespokojeno. Největší problém byl počet vozidel v centru města. Vybodováním obchvatu ze V- Z se problém vyřešil pouze z části. Absence obchvatu v severní části města je znatelná. Za problém považovali občané také nedostatek parkovacích míst v centru, přílišný provoz a málo pěších zón. Co se týče městské hromadné dopravy, tak by dotazovaní uvítali větší počet spojů, zastávek, a také nová trasy vedoucí na městské sídliště a odlehlější obytné lokality.

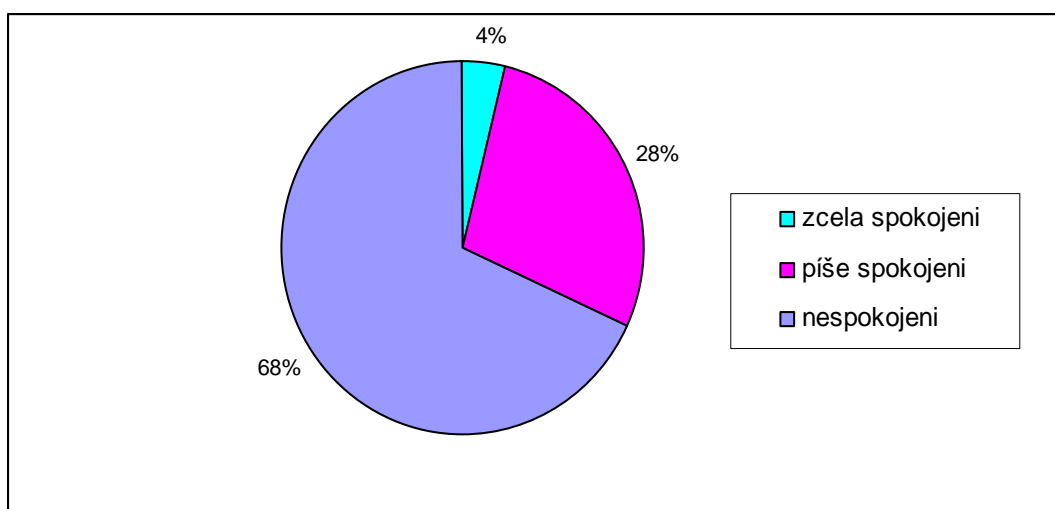
V závěru dotazníku se měli obyvatelé zamyslet nad aktuálními problémy ve městě a podle nabídky měli přiřadit příslušný počet bodů danému problému (1bod-největší problém, 7 bodů- nejmenší problém). Jako největší problém a jednoznačně na první místo byla zařazena mzda. Následoval problém s pracovními místy,

bydlením, dostupností služeb, čistotou ve městě. V podstatě spokojeni jsou obyvatelé s kulturním a sportovním vyžitím a volnočasovými aktivitami pro děti.

Obr. 23 Spokojenost respondentů s obchodní sítí

Zdroj: vlastní šetření

Obr. 24 Spokojenost respondentů s dopravou a infrastrukturou

Zdroj: vlastní šetření

Tab. 3 Problémy ve městě (pořadí vytvořeno na základě ohodnocení jednotlivých položek respondenty, 1 bod- největší problém, 7 bodů- nejmenší problém)

Problémy ve městě	Počet bodů
Mzda	226
Pracovní místa	387
Bydlení	492
Dostupnost služeb	617
Čistota ve městě	811
Kulturní a sportovní vyžití	885
Volnočasové aktivity pro děti	922

Zdroj: vlastní šetření

10. 2 Srovnání výsledků šetření v rámci města

Po získání odpovědí z dotazníků a jejich následném zpracování sem považovala za vhodné tyto údaje podrobněji rozpracovat a srovnat, jelikož se odpovědi respondentů v jednotlivých částech města poměrně lišily. Jednalo se zejména o místní části Míkovice a Vésky. Tyto části, které byly dříve samostatnými vesnicemi, si svůj vesnický charakter zachovaly dodnes a proto i pohled obyvatel na celkovou situaci ve městě je poněkud odlišný. Největší rozdíly ve získaných odpovědích sem zaznamenala právě u těchto dvou částí ve srovnání s místní částí Uherské Hradiště (centrum).

Části Míkovice a Vésky spolu sousedí a odpovědi respondentů v obou částech jsou velmi podobné, proto je buď při porovnávání s Uherským Hradištěm brát jako jeden celek. Celkový počet v Míkovicích a v Sadech žije 1369 obyvatel, v Uherském Hradišti pak 13773 obyvatel. Jedná se o porovnávání otázek, na které odpovídali respondenti ve sledovaných částech nejrozdílněji. Vycházela jsem z vlastních zpracovaných výsledků.

V části dotazníku, která byla zaměřena na bydlení, se nejvíce odpovědi u porovnávaných částí rozcházely u otázky týkající se spokojenosti s místní částí, ve které respondenti bydlí. Zatímco v Uherském Hradišti byli obyvatelé z 68 % spokojeni a pouhých 7 % (převážně věková skupina 51-60 let) by upřednostnila bydlení ve klidnější části města, ve Věskách a Míkovicích byli občané spokojeni pouze z 34 %, zbývající věkové skupiny 18-30 a 31-40 vy uvítali bydlení v centru

města popřípadě v některé v větších částí. U otázky ve které sem se ptala, zda bydlí dotazovaní v bytě či rodinném domě a na vlastnictví bytu byly odpovědi následující: V Uherském Hradišti převažovalo bydlení v bytech (78 %), ať už v osobním vlastnictví (31 %) nebo v nájemních bytech (47 %), ve Věskách a v Míkovcích převažovalo bydlení v rodinných domech (86 %).

Další větší odlišnosti v odpovědích sem zaznamenala u otázky týkající se dopravy a infrastruktury. V Uherském Hradišti považovali respondenti za hlavní problém nadměrný provoz, málo pěších zón a absence obchvatu, ve Věskách a Míkovcích viděli občané jako hlavní problém vzdálenost od centra a uvítali by posílení spojů zejména v brzkých ranních a večerních hodinách.

Zbytek odpovědí nebylo nutno porovnávat, poněvadž se nijak výrazně nelišily.

10. 3 Dotazníkové šetření- Kunovice

10. 3. 1 Základní údaje o respondentech

Vzhledem k tomu, že město Kunovice nebylo prvořadým objektem a cílem studia pro psaní diplomové práce, ale je s Uherským Hradištěm spjato po stránce ekonomické a funkční a je propojeno i prostorově, zaměřila sem se převážně na dotazy týkající se zaměstnání, služeb, dopravy, zdravotnictví apod.

V rámci dotazníkového šetření v Kunovicích bylo osloveno 57 osob starších 18- ti let.

Podobně jako v Uherském Hradišti převažovaly z dotazovaných ženy (59 %). Nejsdílnější věkovou skupinou byly osoby ve věku 41-50 let (33 %), tuto skupinu tvořily z 84% ženy. Další věkovou skupinou byli lidé ve věku 51-60 let (30 %), dále pak věková skupina 61 a více (16 %), skupina 18-30 let zaujímala 12 % a osoby ve věku 31-40 let pak 9 %.

Co se týče vzdělanosti, nejširší skupinu tvořili občané se základním vzděláním či se středním vzděláním bez maturity (46 %), další skupinou byli středoškolsky vzdělaní občané (31 %), nejmenší skupinu tvořili vysokoškolsky vzdělané obyvatelé města (23 %). Tento jev si vysvětlují dostatkem času starších lidí, kteří tvořili nejpočetnější skupiny respondentů.

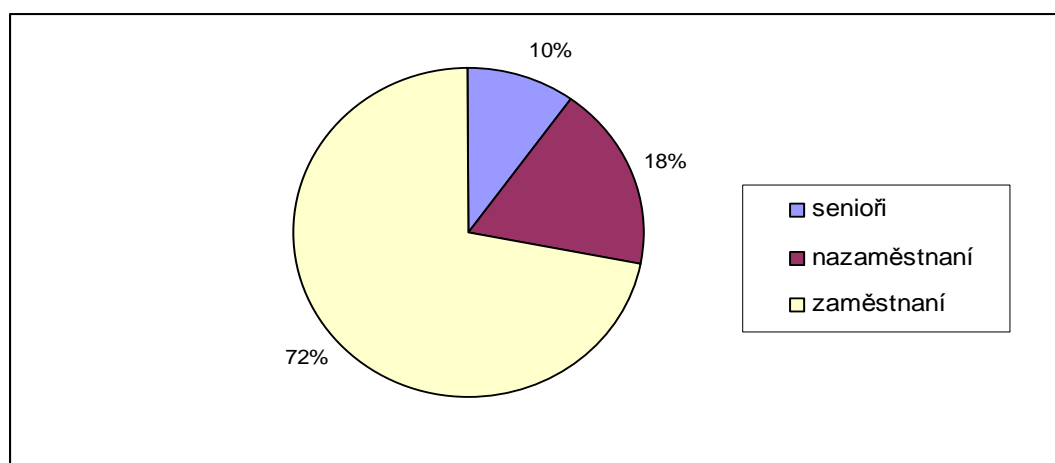
10. 3. 2 Výsledky šetření

Zaměstnaní

Ze skupiny dotazovaných tvořili 10 % senioři, z osob v produktivním věku bylo celkem 18 % momentálně nezaměstnaných, na mateřské dovolené nebo studujících,

zbylých 72 % bylo zaměstnáno na plný pracovní poměr. Z těchto zaměstnaných respondentů pracovalo 63 % v Kunovicích, 37 % respondentů dojíždělo do jiného města.

Z obyvatel dojíždějících do zaměstnání uvedlo 58 %, že dojíždí do Uherského Hradiště, zbylých 42 % dojíždělo do zaměstnání jinam, nejčastěji do Otrokovic, popřípadě Zlína (skupinu obyvatel odjíždějících do zaměstnání tvořily převážně vysokoškolsky, méně pak středoškolsky vzdělaní respondenti).

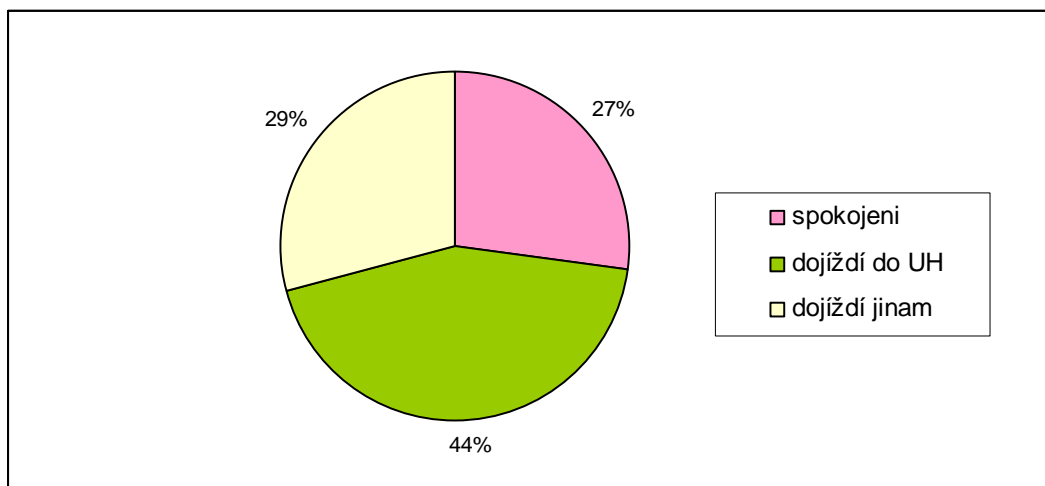

Obr. 25 Procentuální zastoupení respondentů podle města, ve kterém pracují

Zdroj: vlastní šetření

Služby

Respondenti převážně ve věkových skupinách 51-60 let a 61 a více, kterých bylo 26 %, uvedli, že jsou spokojeni se službami ve městě. Převážná většina (42 %) uvedla, že využívají základních služeb v místě bydliště a ostatních chybějících v Uherském Hradišti (z velké části věkové skupiny 18-30 let a osoby v tomto městě pracující), zbylých 38 % uvedlo využívání základních služeb v místě bydliště a ostatních služeb v jiném městě

Obr. 26 Spokojenost se službami ve městě, případná dojíždka do okolních měst
Zdroj: vlastní šetření

Obchod

Pouze pro 29 % je obchodní síť dostačující, převážně občané důchodového věku. Zbylých 71 % využívá obchodní síť v Kunovicích pouze zřídka, z toho dojíždí na nákupy do přílehlého Uherského Hradiště (59 %) a zbylých 41 % jinam (často do Zlína). Ochotno dojíždět za nákupy podle očekávání vyjádřili opět respondenti mladších věkových skupin.

Zdravotnictví

Nespokojeno vyjádřilo 58 %, podle očekávání především respondenti věkových skupin 51-60 let a 61 a více. Pro tyto občany je hlavním problémem dopravovat se na každé podrobnější vyšetření nebo ošetření u specialisty do Uherského Hradiště. Zbylých 42 % vzhledem k dobrému zdravotnímu stavu častou lékařskou péčí nepotřebuje a ojedinělé přepravení k ošetření do nemocnici v Uherském Hradišti nepovažují za znepokojující.

Doprava

S dopravou ve městě je spokojeno 76 % dotazovaných. Tento fakt je způsoben s největší pravděpodobností velikostí města, všechny části jsou dobře dostupné i při nevyužívání městské dopravy. Naopak s meziměstskými spoji je spokojeno jen 11 % dotazovaných. Celých 37 % vlakové či autobusové spojení nevyužívá a dopravují se

vlastním autem. 52 % je nespokojeno s četností spojů mez Kunovicemi a Uherským Hradištěm, za nutné považují posílení zejména ve večerních hodinách.

10. 4 Dotazníkové šetření- Staré Město

11. 4. 1 Základní údaje o respondentech

V rámci dotazníkového šetření ve Starém Městě bylo osloveno celkem 51 respondentů. Podobně jako Kunovice, ani Staré Město nebylo hlavním předmětem studia pro psaní práce, ale vzhledem ke své poloze a propojenosti s Uherským Hradištěm sem považovala za vhodné provést toto šetření i zde a ověřit si tak vzájemnou závislost a propojenost z pohledu obyvatelstva.

V tomto městě mezi dotazovanými převažovali muži (59 %), z mužů pak byla nejpočetnější věková skupina 31-40 let (60 %), zbylých 40 % bylo v podstatě rozloženo rovnoměrně v ostatních věkových skupinách. Ženy tvořily 41 % respondentů, nejdílnější skupina byla ve věkovém rozmezí 41-50 let (62 %), nejméně pak věková skupina 18-30 (14 %).

10. 4. 2 Výsledky dotazníkového šetření

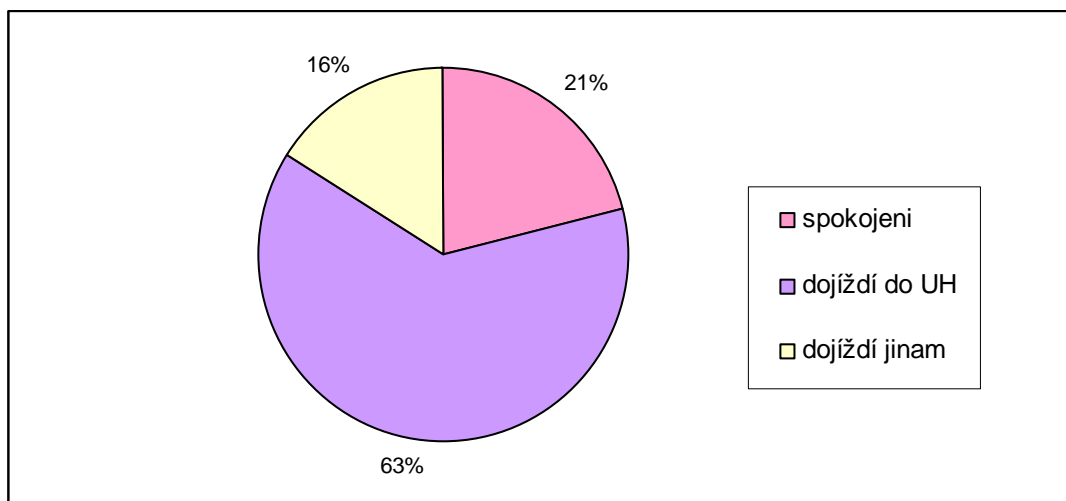
Zaměstnání

Z celkového počtu respondentů bylo 8 % v penzi. Ze 47 obyvatel v produktivním věku bylo 11 % nezaměstnaných, 69 % pracujících respondentů pracuje přímo ve Starém Městě, 31 % do zaměstnání dojíždí.

Z obyvatel, kteří dojíždí do zaměstnání (převážně se jednalo o respondenty se středoškolským vzděláním a vyšším) jich 54 % pracuje v Uherském Hradišti, 46 % dojíždí do zaměstnání do jiného města (Otrokovice, Hulín).

Služby

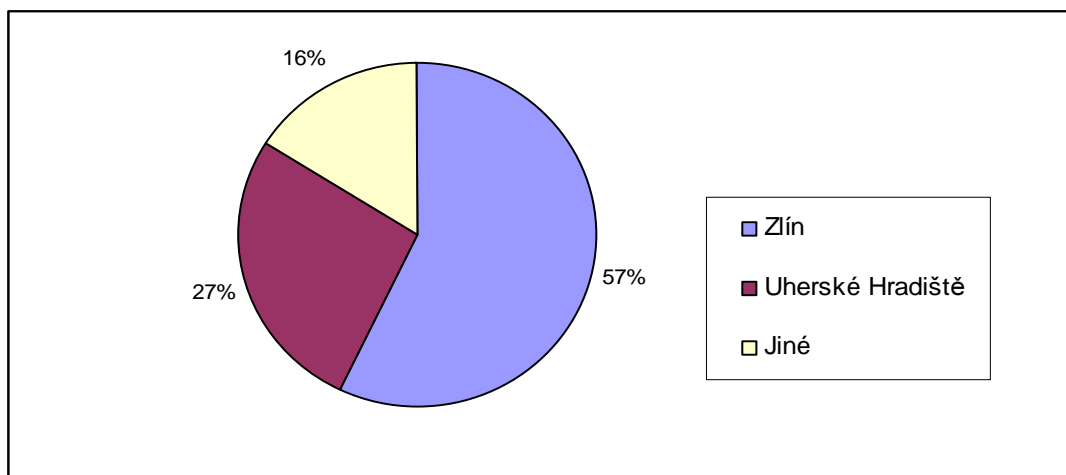
Situace ve Starém Městě je v podstatě obdobná jako v Kunovicích. Pouze 21 % z dotázaných bylo spokojeno se službami, které město nabízí. 63 % dotazovaných využívá nejzákladnější služby ve Starém Městě a převážnou většinu pak v Uherském Hradišti, 16 % pak využívá služby převážně v jiných městech (Zlín, Otrokovice).

Obr. 27 Spokojenost se službami ve městě, případná dojíždka do okolních měst
Zdroj: vlastní šetření

Obchod

Respondenti vyjádřili převážnou nespokojenost s obchodní sítí ve městě, spokojeno bylo pouze 12 % dotazovaných. Občané upozornili na nedostatek specializovaných obchodů a s tím spojenou nutnost dojíždět do Uherského Hradiště a ještě častěji do Zlína. U této otázky nebylo možné rozlišit striktně respondenty na ty, kteří dojíždí či nedojíždí na nákup do jiného města, protože aspoň občas je okolnostmi donucen jiné město navštívit každý z nich. Bylo tedy možno alespoň rozlišit respondenty podle toho, do kterého města jezdí nakupovat převážně. 57 % občanů odpovědělo, že upřednostňují Zlín, 27 % pak Uherské Hradiště, zbylých 16 % pak dojíždělo do jiného města.

Obr. 28 Spokojenost s obchodní sítí, případná dojíždka do okolí
Zdroj: vlastní šetření

Zdravotnictví

Podle očekávání bylo nespokojeno se zdravotnickými službami 61% obyvatel. Tak jak tomu bylo v Kunovicích, i zde se do této skupiny zařadili převážně respondenti věkových skupin 51- 60 let a 61 a více, především díky věkem zhoršenému zdravotnímu stavu. Na vyšetření a ke specialistům bývají občané posíláni stejně jako v případě Kunovic do nemocnice v Uherském Hradišti.

Doprava

Díky vysoké frekvenci vlakových a autobusových spojení od brzkých ranních do večerních hodin je spokojeno s dopravou 88 % dotazovaných. Zcela nespokojen byl pouze jeden dotazovaný (2 %), zbylých 10 % se dopravuje vlastními prostředky. Vzhledem k velikosti města jsou všechny jeho části dobře dostupné v krátkém čase i bez využití dopravy.

10. 5 Srovnání dotazníkového šetření v Kunovicích a ve Starém Městě

Tak jako byly srovnávány části Uherského Hradiště, je vhodné kromě zpracování dat také odpovědi získané v jednotlivých městech porovnat. Města jsou přibližně stejně velká, i počet dotazníků byl obdobný.

U první otázky týkající se zaměstnání bylo více nezaměstnaných v Kunovicích (18 %) než ve Starém Městě (11 %). Více obyvatel dojíždí do zaměstnání z Kunovic (37 %). Více obyvatel je v Uherském Hradišti zaměstnáno z Kunovic. Dalšími městy, ve kterých respondenti pracují, jsou s převahou Zlín a Otrokovice v případě respondentů z Kunovic, a Hulín s Zlín v případě respondentů ze Starého Města.

Co se týče služeb, jsou opět spokojenější respondenti z Kunovic. Obyvatelé tohoto města také méně často cestují za kulturou do Uherského Hradiště (pouze 42 %), v případě obyvatel Starého Města je využívání služeb v Uherském Hradišti četnější (63 %). Obchodní síť je dostačující pro 29 % obyvatel Kunovic a pouze pro 12 % obyvatel ve Starém Městě. V případě Kunovic dojíždí respondenti častěji na nákupy do Uherského Hradiště a pak do Zlína, v případě Starého Města byla situace obrácená- častěji navštěvovali za účelem nákupů Zlín a pak až Uherské Hradiště.

U otázky týkající se zdravotnických služeb byla situace v obou městech srovnatelná, občané byli ze dvou třetin nespokojeni a shodně konstatovali, že často jsou posíláni do nemocnice v Uherském Hradišti.

Z porovnání poslední otázky týkající se dopravy mezi Kunovicemi (Starým Městem) a Uherským Hradištěm je zřejmé, že výrazně spokojenější jsou občané ve Starém Městě (88%) a to díky dostatečnému počtu spojů, v Kunovicích, kde je dle mého názoru také dobré spojení s Uherským Hradištěm, však občané vyjádřili nespokojenost (52 %).

Z celkového šetření vyplývá, že více nezaměstnaných a dojíždějících do zaměstnání je z Kunovic, a i přesto, že jsou Kunovice v porovnání se Starým Městem menší, jsou obyvatelé spokojenější a méně často navštěvují Uherské Hradiště za účelem využití služeb. Ve Starém Městě jsou zase respondenti spokojeni s dopravou.

11 ŘÍZENÝ ROZHOVOR

Tato kapitola by měla doplnit celkový pohled na město, na jeho současný stav i vývoj do budoucna. Většinou se v diplomových pracích objevují buď dotazníková šetření, nebo řízené rozhovory. V tomto případě byly zvoleny obě tyto metody, protože v prvním případě jde o reflexi občanů, jejich názory, kdežto v případě druhém jde o pohled na situaci odborníka a klíčové osoby pro danou oblast.

Tento rozhovor probíhal v březnu r. 2011 s Mgr. Martinem Ševčíkem z odboru územního plánování a rozvoje. Z důvodu poměrně krátkého působení Mgr. Ševčíka na úřadě (od r. 2006) byly některé informace doplňovány jeho spolupracovníky. Otázky byly Mgr. Ševčíkovi zaslány s předstihem, z důvodu doplnění údajů od kolegů. Celý rozhovor byl průběžně nahráván, z důvodu co nejpřesnější interpretace odpovědí, na diktafon.

1. K jakým nejvýznamnějším strukturním změnám došlo po roce 1989? (rekonstrukce, výstavby) a jak se město podílelo na investicích?

a. centrum města

V centru města (městská památková zóna) bylo investováno do obnovy památek a do dostavby stavebních proluk. Je zřejmé, že šlo – až na několik významných objektů - o investice převážně soukromého kapitálu a město mělo úlohu převážně supervizora v rámci památkové péče. Významnější investiční podíl města je obsažen v provedených rekonstrukcích a revitalizacích veřejných prostor, které jsou jeho

majetkem. Většina budov je opravena, dostavěna, přesto zůstávají některé obtížně řešitelné případy (mediálně známá věznice).

b. výstavby bytů, sídlišť

Z hlediska výstavby bytů a sídlišť lze zmínit sídliště Východ (hromadné bydlení) to však bylo dokončeno těsně před revolucí. Významnější je porevluční rozvoj individuálního bydlení v Mařaticích. Rozvoj individuálního bydlení v místních částech Jarošov, Míkovice, Věsky je ve srovnání s předešlými lokalitami méně významný. Poslední souvislou výstavbou hromadného bydlení je zcela čerstvá konverze areálu kasáren (brownfield). Opět hraje zásadní roli soukromý kapitál, město se investičně podílí na inženýrských sítích a veřejných prostranstvích, využívá se spolufinancování z EU.

c. nákupní centra

TESCO – vzniklo přestavbou brownfieldu (továrna TON Bystřice pod Hostýnem)

KAUFLAND – vznikl v rámci konverze brownfieldu - kasáren

BILLA – vznikla v souvislosti s úpravou ÚAN, takže opět znovu využitá plocha

d. veřejné plochy

Veřejná prostranství obecně jsou majetkem a starostí města, proto je zde město významným investorem (za finanční účasti EU).

Jednou z významnějších akcí je rekonstrukce Mariánského náměstí, dále pak byl zrealizován

soubor dílčích zlepšení veřejných prostor pěší zóny v rámci MPZ- např. Havlíčkova ulice, Hradební ulice, Studentské náměstí, Zelené náměstí, ale i veřejná zeleň (např. parčík a hřiště Bastion, park Za Plotem) i vnitrobloky (Reduta, vnitrobloky na sídlišti Východ).

Park Rochus vznikl přeměnou vojenského cvičného areálu na kulturně – přírodně naučný park.

Kunovický Lesopark jakožto fragment lužního lesa s rekreační a sportovní infrastrukturou funguje jako zóna příměstské zeleně, město se finančně podílí, ačkoli neleží na katastru města.

2. změny funkční struktury (změny poměru komerčních ploch, administrativních ploch a obytných ploch). Došlo k revitalizaci Brownfields? (nevyužívaných hospodářských a průmyslových ploch). Jak město pečuje a obnovuje městskou zeleň?

Odchodem Armády ČR vznikla opuštěná plocha kasáren a vojenského cvičiště – prochází úspěšnou konverzí, dnes je na tomto katastru KAUF LAND, univerzita Tomáše Bati, bydlení, sociální služby, administrativa a zcela nový park Za Plotem.

Nově byl zredukován areál Uherskohradištské nemocnice a je připraven k revitalizaci.

Odchodem některých zaměstnavatelů – viz. zmíněný TON – vznikl prostor pro stavbu nákupního centra TESCO.

Zcela obecně lze říci, že brownfields se využívají ve městě Uh. Hradišti ve velké míře. Je to způsobeno i tím, že mnoho nových ploch pro rozvoj se již nedostává.

3. Které místní části se nejvíce změnilo? (Centrum, Jarošov, Mařatice, Míkovice, Rybárny, Sady, Vésky) a k jakým změnám zde došlo?

V centru probíhají v současné době dostavby, opravy a rekonstrukce.

Z již výše zmíněného brownfieldu po kasárnách vzniklo nákupní centrum, areál univerzity atd.

V Mařaticích byla zrealizována rozsáhlá výstavba jak individuálního, tak hromadného bydlení.

V Jarošově se pozvolně rozvíjí průmyslové zóny navazující na areál MESIT.

Zbytek místních částí je spíše marginální

4. Probíhají ve městě nebo jsou v blízké době plánovány nějaké projekty výstavby? kdo se bude podílet na investicích?

Výstavba neustále probíhá. Na ní se finančně podílí zejména investor, čili budoucí vlastník, tedy soukromý sektor i veřejný sektor. Veřejné investice již dnes téměř nejsou myslitelné bez spolufinancování ze zdrojů EU, případně jiných forem financování (PPP).

5. jak město spolupracuje s Kunovicemi a Starým Městem?

Města spolupracují na různých projektech v různých oblastech. Příkladem je městská MHD řešená vcelku pro souměstí, zmíněný Kunovický lesopark, do nějž město Uherské Hradiště investovalo, ačkoli se nenachází na jeho katastru, je nutné koordinovat územní rozvoj, technickou infrastrukturu (naposledy Generel odvodnění měst Uherské Hradiště a Staré Město) a mnoho dalších.

Avšak celá situace není tak jednoznačná, stejně jak města spolupracují, tak si i konkurují. Patrné je to například na vývoji počtu obyvatel jednotlivých obcí a dalších aspektech rozvoje.

6. V jaké fázi se nachází výstavba obchvatu? jak město řeší nadměrný provoz v centru města?

Obchvat silnice I/50 je již dokončen. Přeložka komunikace II/497 je v územním plánu, avšak dosud se nerealizuje a netušíme, kdy se tak stane. Silnice R55 je rovněž v nedohlednu. Důvody jsou především v dostupnosti finančních prostředků. Avšak tyto komunikace jsou součástí nadřazené silniční sítě a město Uherské Hradiště má na jejich řešení jen velmi omezený vliv.

Nadměrný provoz v centru města lze řešit jen obtížně. Napomoci mají právě zamýšlené obchvaty (nákladné), ale svou roli mohou sehrát i „měkkí“ opatření. Měkkým opatřením je např. neumisťovat na území města aktivity, které ve výsledku indukují silnou dopravu (typicky velkoplošná komerce) apod. Spíše však lze různými technickými opatřeními ovlivnit plynulost dopravy (což má efekt alespoň na množství vypuštěných zplodin), než kolik aut skutečně městem projede. Lze se obávat, že zkapacitnění stávajících komunikací nakonec přivede jen více aut do města a problém se nevyřeší. Spíše se zdá, že je lépe ponechat komunikace ve stávajících dimenzích a podporovat dopravní alternativy – cyklistiku a MHD. To je však myšlenka příliš nová a smělá na to, aby ji bylo možno vydávat za oficiální postoj města, nebo jeho oficiální strategii. V každém případě je však takové řešení levnější.

7. Které významné změny by mohly ovlivnit v budoucnu vývoj vnitřní prostorové struktury města

Mezi nejvýznamnější negativní změny, které by jistě ovlivnily vývoj vnitřní prostorové struktury města by byl zánik dílčí části Univerzity Tomáše Bati, krach strategických, velkých zaměstnavatelů (LET, MESIT, ...) či jiné strukturální problémy.

Z dalších hrozeb pro město jsou jistě živelné katastrofy (povodeň), omezení zdrojů fosilních paliv a energií nebo problémy se zdroji vody a úrodností erodované ornice.

12 PERSPEKTIVA VÝVOJE VNITŘNÍ PROSTOROVÉ STRUKTURY MĚSTA

Tato závěrečná kapitola byla vytvořena na základě ústních informací poskytnutých pracovníky odboru územního plánování a rozvoje v Uherském Hradišti a na základě studia Strategického plánu rozvoje města.

Vývoj vnitřní prostorové struktury města je do značné míry ovlivněn počtem obyvatel, kteří v něm žijí. V posledních letech má výrazně klesající tendenci, a je ovlivněna zejména stěhováním obyvatel do větších měst, posouváním sňatku do pozdějšího věku, snaha dosáhnout co nejvyššího vzdělání a následně budovat kariéru. Vzdělanost obyvatel Uherského Hradiště je založena na poskytování kvalitních služeb v oblasti vzdělávání, například výstavba Regionálního vzdělávacího centra změnila charakter města a stalo se tak z něj univerzitní město se zachovanými kulturními a historickými tradicemi. Mezi hlavní priority rozvoje do budoucna patří podpora spolupráce škol, rozvoj volnočasových aktivit a podpora vysokoškolského a celoživotního vzdělávání se zaměřením na aktuální potřeby v oblasti průmyslu a řemesel.

Z hlediska bydlení je zde snaha o zatraktivnění města pro mladé a vytvoření podmínek pro zdravé a moderní bydlení. Důkazem jsou rozsáhlé rekonstrukce sídlišť spojené se zateplováním a novými fasádami, rekonstrukce a nová výstavba dětských hřišť a pravidelná péče o městskou zeleň. V současnosti dochází k dokončování výstavby bytových domů v ulici Města Mayen v centru města. Výstavba domů je dále plánovaná v okrajových místních částech města, hlavně ve formě řadových zástaveb v Mařaticích a Míkovcích. Do budoucna se počítá s dalším prodejem bytů, které jsou doposud v majetku města. S kvalitním bydlením je bezesporu spojeno i

kvalitní životní prostředí, kde hlavním cílem bude zvyšování retenční schopnosti krajiny, obnova a zakládání městských parků, obnova stromových alejí- zejména na březích řeky Moravy, ve Věskách, Jarošově, v oblasti kasáren a Sadské výšiny.

Další z priorit při realizaci rozvoje města je zvyšování kvality kultury a cestovního ruchu a vytvoření tak kulturního centra regionu. Tento proces bude spočívat ve zvýšení počtu turistických, společenských a kulturních akcí, rekonstruovat městské kina. Podstatné je také udržování projektu Moravské vinařské stezky, který spočívá v zachování a podpoře vinařské turistiky přihlédnutím ke kultuře a tradicím.

Z hlediska dopravy se město zaměří na snižování dopravní zátěže na hlavních komunikacích, dále rozvíjení integrovaného dopravního systému, zvyšování počtu parkovišť a na odklon dopravy z centra města. Bude také zvýšen počet cyklotras, kterými dojde k propojení souměstí, jednotlivých městských částí i okolních vesnic.

Kromě výše zmíněného bude také město pracovat na zvyšování bezpečnosti ve městě prostřednictvím intenzivní spolupráce s policií a prevence, dále zkvalitnění zdravotnických a sociálních služeb (zaměří se na prevenci prostřednictvím „Dnů zdraví“, bude usilovat o zjednodušení přístupu k informacím o možnostech zdravotní péče a zvyšování kapacity tzv. podporovaného bydlení atd.).

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo vystihnout prostorovou strukturu města, její vývoj během historie od založení města v roce 1257 až po současnost. Prostorová struktura se stala jedním z mnoha předmětů studia geografického výzkumu s mnoha přístupy, ze kterých však lze vyvodit, že struktura města je tvořena třemi dílčími složkami – fyzickou, funkční a sociální. Důležitá je zmínka o základních směrech používaných při výzkumu a studiu vnitřní prostorové struktury měst a hlavní procesy změn.

Samotné metody používané při psaní diplomové práce jsou pak uvedeny v následující, tedy třetí kapitole. Nezbytná je také stručná geografická charakteristika města a vliv jednotlivých faktorů na studovanou oblast.

Současná prostorová struktura úzce souvisí s historií, proto jsou nastíněny nejdůležitější momenty, které soudobý stav ovlivnily, nebo jsou pro město jinak důležité. Mezi nejvýznamnější období patří založení města, období středověku, kdy bylo stavěno a formováno opevnění, dále třicetiletá válka, 1. a 2. světová válka s meziválečnými obdobími a vývoj po roce 1989.

Kapitola Morfologická struktura a geneze města je jednou ze stěžejních a popisuje jednotlivé místní části a funkční členění města na sektory. Detailně je popsán domovní a bytový fond v jednotlivých místních částech a na základě strategických plánů města bylo možno vytvořit stručnou vizi bydlení. Následující kapitola se věnuje obyvatelstvu, na které bylo nahlíženo z několika úhlů. Za použití dat ze SLBD byl vytvořen přehled vývoje počtu obyvatel a dále byli obyvatelé srovnáváni dle jednotlivých charakteristik.

Uherské Hradiště je významné ekonomické centrum celého okresu. Vývoj ekonomiky nebyl během historie vždy snadný. Rozvoj začal během období industrializace, během 1. a 2. světové války se rozvíjel obuvnický a strojírenský průmysl, výroba lihovin, zemědělství naopak zaznamenalo útlum.

Městem prochází významná železniční trať, centrem je vedena silnice I. třídy č. 55, která se napojuje na dálnici D 2, silnice I. třídy č. 50 je zase pokračováním dálnice D1. V přilehlých Kunovicích je letiště významné zejména pro kraj.

Praktickou část práce tvoří dotazníkové šetření, které probíhalo nejen v samotném Uherském Hradišti, ale také v Kunovicích a Starém Městě, protože toto souměstí od sebe nelze striktně oddělovat a obyvatelé každodenně migrují za prací,

službami, kulturou, zdravotnickými službami atp. Řízený rozhovor s významnými osobnostmi pak nastiňuje perspektivu vývoje prostorové struktury a ekonomiky.

SUMMARY

The aim of this study was to capture the spatial structure of the city, its development during the history of the city since it was founded in 1257 until today. Spatial structure has become one of the many themes of geographical research, with many approaches, from which we can conclude that the structure of the city consists of three components – physical, functional and social. It is important to mention the basic direction used in the research and study of the intrinsic spatial structure of cities and major change processes.

The actual methods used in writing this thesis are presented in the following, the third chapter. Necessary is also a brief geographic characteristics and the influence of various factors on the studied area.

The current spatial structure is closely related to the history, therefore, there are outlined the most important moments that affected the contemporary situation, or are otherwise important for the city. The most important periods was the city's founding, the Middle Ages when fortifications were build and shaped, as well as the Thirty Years' War, World War I. and II., interwar periods and development after 1989.

Chapter Morphological structure and genesis of the city is one of the key and describes the local area and the functional division of the city into sectors. Household and housing stock in individual local areas is described in details. On the basis of strategic plans of the city it was possible to create a concise vision of housing. The next chapter deals with population, which was viewed from several angles. Using data from Population and housing census survey of population was designed and inhabitants were compared by individual characteristics.

Uherské Hradiště is an important economic centre for the whole district. Economic development throughout the history has not been always easy. Development began during the period of industrialization, the footwear and engineering industry developed during the I. and II. World War, the production of spirits and agriculture experienced depression.

Through the town goes a major railroad, through the centre goes the 1st class road No. 55, which joins the highway D2, 1st class road No. 50 is a continuation of the D1 motorway. The airport in Kunovice is important especially for the district.

The practical part consists of a questionnaire survey, which took place not only in the Uherské Hradiště, but also in Kunovice and Staré Město, because this conurbation cannot be strictly separated and people commute everyday to work, services, culture, health services etc.. Directed interviews with important people in all three cities, then outlines the perspective of development of spatial structure and economy.

POUŽITÁ LITERATURA A INFORMAČNÍ ZDROJE

Literární zdroje

Čoupek, J., Hosák, L., Hubáček, J., Jordán, F., Kuchař, L., Möller, J., Pinkava, J., Snášil, R., Trapl, M., Verbík, A., Zemek, M. (1981): Uherské Hradiště- Dějiny města. Blok, Brno, 632s.

Čoupek, J., Čoupek, L., Čoupková, J., a kol. (2007): Uherské hradiště- Královské město na řece Moravě. Gaspro CZ, Kunovice, 490s.

Čoupková, J., Rašková, B. (2008): Uherské Hradiště. Zmizelá Morava, Praha, 63s.

Demek, J. a kol. (1987): Zeměpisný lexikon. 2. díl, Hory a nížiny. Praha, Academia, 316s.

Gába, A. (1957): 700 let Uherského Hradiště: 1257- 1957. MNV, Uherské Hradiště, 23.s.

Galuša, L. (2002): Památník Velké Moravy. Slovácké muzeum, Uherské Hradiště, 142 s.

Hampl, M., Gardavský, V., Kühnl, K. (1989): Regionální struktura a vývoj systému osídlení ČSR. Univerzita Karlova, Praha, 255s.

Jančář, J. (1965): Uherské Hradiště: město a okres. Slovácké muzeum, Uherské Hradiště, 11s.

Jančář, J., Kiesewetter, J. (1966): Uherské Hradiště, město a okres. Staré město, 76 s.

Ježek, J. (2001): Vybrané kapitoly z geografického výzkumu měst. Západočeská univerzita v Plzni, Plzeň, 114 s.

Jilík, J., Potyka, M., Hájková, A. (1986): Budování okresu Uherské Hradiště v letech 1981- 1985. Uherské Hradiště, 99s.

Jůza, V., Jůzová, A. (2003): Uherské hradiště, spolek přátel knihovny Uherské Hradiště. Uherské Hradiště, 130s.

Kellerová, I. (2000): Některé podniky a podnikatelé v Uherském Hradišti v letech 1848- 1918, Diplomová práce, FF MU v Brně, 85s.

Krumbach, j., Orlita, A. (1996): Historie letecké výroby v Kunovicích, 3. doplněné vydání. Praha, 172s.

Křivdová, J., Tarcalová, L. (1983): Tradiční formy zemědělské práce v příměstské části Uherského Hradiště. Uherské Hradiště, 159- 164 s.

Kuča, K. (2004): Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. 4. díl, Praha, Libri.

Malina, R. (1988): 300 let pivovaru Jarošov 1688- 1988. Uherské Hradiště, 35 s.

Matyáš, Z. (1987): Historický vývoj pivovarnictví v Uherském Hradišti (se zaměřením na pivovar v Jarošově), Diplomová práce, FF MU v Brně, 189s.

Matlovič, R. (1998): Geografia priestorovej struktury města Prešov. Geografické práce VIII/1, Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta humanitních a přírodních věd, Katedra geografie a geoekologie, 205s.

Nekuda, V. a kol. (1982): Uherskohradištsko. Muzejní a vlastivědná společnost, Brno, 847s.

Netopil, P. (2006): Vývoj vnitřní prostorové struktury města Přerova. Diplomová práce, katedra geografie, PřF UP Olomouc, 127 s.

Petřivalská, E. (1988): Dějiny Slováckých konzerváren, n. p. Uherské Hradiště. Diplomová práce, FF MU v Brně, 113s.

Quitt, E. (1971): Klimatické oblasti Československa. Brno. Geografický ústav ČSAV, 73s.

Rabuši, L. (1966): Historie a dnešek národního podniku Let Kunovice. Kunovice: Let, 35s.

Statistický lexikon obcí v republice Československé, Země Moravskoslezská. Ministerstvo vnitra a Státní úřad statistický, Praha, 212s.

Sychra, M., Jagoš, D. (1982): Mesit, Národní podnik Uherské Hradiště: 30. let: 1952- 1982. Uherské Hradiště, 24s.

Sýkora, L. (1995): Teoretické přístupy ke studiu města. In: L. Sýkora (ed.), Teoretické přístupy a současné problémy v současné geografii. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, PřF UK, Praha.

Sýkora, L. (2000): Induktivní a deduktivní přístupy při srovnávacím výzkumu změn vnitřní prostorové struktury postkomunistických měst. In Matlovič, R. (ed.), Urbánní vývoj na rozhraní milénií. Urbánne a krajinné stúdie Nr 3. Prešov, Prešovská univerzita v Prešove, s. 19- 26.

Sýkora, L. (2001): Klasifikace změn v prostorové struktuře postkomunistických měst. Prešov, Acta Facultatis Studiorum Humanitatis et Naturae et Universitatis Prešovensis XXXV- Folia Geographica č. 4, s. 194- 205.

Voštová, I. a kol. (1997): Okresy Uherské Hradiště, Zlín a Vsetín: Česká republika: průvodce Moravou a Slezskem. Zlín, s. 8-19.

Bibliografické zdroje statistické

Pro vytvoření tabulek, kartogramů a grafů byla použita data výhradně z Českého statistického úřadu, poskytnuta pracovníky Krajské správy Českého statistického úřadu ve Zlíně.

Český statistický úřad: Historický lexikon obcí České republiky 1869- 2001, 1. díl. Praha, ČSÚ, 2006, 760s.

Český statistický úřad: Statistický lexikon obcí České republiky 2003. ČSÚ, Praha, 2004, 1092s.

ČSÚ, Krajské reprezentace Zlín: Sčítání lidí, domů a bytů 2001 okres Uherské Hradiště, Uherské Hradiště, ČSÚ, 2003.

Internetové zdroje

Baťův kanál [online]. cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL
<<http://www.batacanal.cz/2007/cz/cojebk/index-f.htm>>

ČSÚ, Aktuální informace- Zlínský kraj [online]. cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL
<<http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/home>>

ČSÚ, Historický lexikon obcí České republiky 1869- 2005 [online]. cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL <<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4128-04>>

E- portál územních samospráv [online]. cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL
http://www.epusa.cz/index.php?platnost_k=0&sessID=0&jazyk=cz&obec=592005

Město Uherské Hradiště [online]. cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL
<<http://www.mesto-uh.cz/cms/obecne>>

MIC Uherské Hradiště [online]. cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL
<<http://www.uherske-hradiste.cz/>>

Portál Uherské Hradiště [online]. cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL

<<http://www.portaluherskehradiste.cz/>>

Ročenka města Uherské Hradiště 2008 [online]. cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL
<http://www.mesto-uh.cz/cms/urad/odbory/odb_kancelar_starosty/rocenky/rocenka_2008>

SLBD 2001 Uherské Hradiště [online]. cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL
<<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/592005?OpenDocument>>

Uherské Hradiště- oficiální portál města [online]. cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL
<<http://www.mesto-uh.cz/Folders/1306-1-Historie+mesta.aspx>>

Uherské Hradiště- státní správa [online]. cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL
<<http://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/592005>>

Ústav územního rozvoje- Uherské Hradiště [online]. cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL
<<http://www.uur.cz/default.asp?ID=3079>>

Územní plán Uherského Hradiště [online] cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL
<http://twist.mesto-uh.cz/tms/upd_z2/index.php?client_type=map_resize&strange_opener=0>

Veřejná databáze ČSÚ [online]. cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL
<http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?cislotab=MOS+ZV01&kapitola_id=5&kontext=t&razeni=ta&pro_4382338=592005>

Východní Morava [online]. cit [23. 3. 2010]. Dostupné z URL
<<http://www.vychodni-morava.cz/lokalita/45/>>

PŘÍLOHY

Příloha 1: struktura dotazníku Uherské Hradiště

Příloha 2: struktura dotazníku Kunovice

Příloha 3: struktura dotazníku Staré Město

Příloha 4: kartogramy

Příloha 5: tabulky

Příloha 6: vlastní fotodokumentace města

Příloha 1: struktura dotazníku Uherské Hradiště

Sociodemografické údaje

pohlaví

- muž
- žena

věk

- 18- 30
- 31- 40
- 41- 50
- 51- 60
- 61 a více

Vzdělání:

- základní nebo střední mez maturity
- střední s maturitou
- vyšší odborné vzdělání a vysokoškolské

Otázka č. 1: Bydlíte trvale v Uherském Hradišti?

- ano
- ne

Otázka č. 2: Ve které městské části bydlíte?

- Jarošov
- Mařatice
- Míkovice
- Rybárny
- Uherské Hradiště (centrum)
- Sady
- Vésky

Otázka č. 3: Jak dlouho zde bydlíte?

- 0- 5 let
- 6- 10 let
- 11- 20 let
- více jak 20 let

Otázka č. 4: Pokud zde nebydlíte od narození, proč jste se sem přestěhoval(a)?

.....

Otázka č. 5: Jste spokojen(á) s městskou částí, ve které bydlíte? Pokud ne, ve které jiné části by jste bydlel(a) raději?

spokojený(á)

- ano
- ne
- jiná část, ve které bych chtěl(a) bydlet.....

Otázka č. 6: bydlíte v bytě nebo RD? O jaký typ bytu se jedná? (vlastní byt, nájemní byt)

- vlastní RD
- vlastní byt
- nájemní byt

Otázka č. 7: je poměr velikosti bytu (domu) k počtu osob něm žijících příznivý?

- příznivý
- dostačující
- nepříznivý

Otázka č. 8: Jste spokojen(a) s kvalitou bydlení?

- ano
- ne

Otázka č. 9: Jmenujte mi prosím důvod, který by vás přiměl k odstěhování z města?

.....

Otázka č. 10: Jste spokojeni se službami ve městě? (knihovna, kino, sportoviště, akce pořádané v Klubu kultury)

a) knihovnu navštěvuji

- ano
- ne

s knihovnou jsem spokojen

- ano
- ne

b) kino navštěvuji

- ano
- ne

s kinem jsem spokojen

- ano
- ne

c) se sportovišti jsem spokojen

- ano
- ne

d) akce v klubu kultury navštěvuji

- ano
- ne

jsem s nimi spokojen

- ano
- ne

Otázka č. 11: Jak jste spokojeni s obchodní sítí?

- ano
- ne

Příloha 2: struktura dotazníku Kunovice

Sociodemografické údaje

pohlaví

- muž
- žena

věk

- 18- 30
- 31- 40
- 41- 50
- 51- 60
- 61 a více

Vzdělání:

- základní nebo střední mez maturity
- střední s maturitou

vyšší odborné vzdělání a vysokoškolské

1. Pracujete přímo v Kunovicích nebo do zaměstnání dojíždíte?

- v Kunovicích
- v jiném městě
- nepracuji (uveďte důvod-v důchodu, na mateřské, bez zaměstnání...)

.....

2. Dojíždíte do zaměstnání do Uherského Hradiště nebo jinam?

- do UH
- jinam

3. Jste spokojeni se službami (kultura, sport, ostatní služby) ve městě nebo spíše za službami dojíždíte do Uherského Hradiště popřípadě jinam?

- jsem spokojen(a)
- dojíždím do UH
- dojíždím jinam (napíšte kam).....

4. Jste spokojeni s obchodní sítí ve městě nebo na nákupy dojíždíte (do Uherského Hradiště, popř. jinde)?

- jsem spokojen(a)
- dojíždím do UH
- dojíždím jinde (napíšte kam).....

5. jsou zdravotnické služby ve městě dostačující?

- považuji za dostačující
- nedostačující, dojíždím do UH

6. Jak jste spokojeni s dopravou ve městě a spoji mezi Kunovicemi a Uherským Hradištěm

- jsem spokojen
- jsem nespokojen (uveďte důvod nespokojenosti).....
- dopravuji se vlastními prostředky

Příloha 3: struktura dotazníku Staré Město

Sociodemografické údaje

pohlaví

- muž
- žena

věk

- 18- 30
- 31- 40
- 41- 50
- 51- 60
- 61 a více

Vzdělání:

- základní nebo střední mez maturity
- střední s maturitou

vyšší odborné vzdělání a vysokoškolské

1. Pracujete přímo ve Starém Městě nebo do zaměstnání dojíždíte?

- v Kunovicích
- v jiném městě
- nepracuji (uveďte důvod-v důchodu, na mateřské, bez zaměstnání...)

.....

2. Dojíždíte do zaměstnání do Uherského Hradiště nebo jinam?

- do UH
- jinam

3. Jste spokojeni se službami (kultura, sport, ostatní služby) ve městě nebo spíše za službami dojíždíte do Uherského Hradiště popřípadě jinam?

- jsem spokojen(a)
- dojíždím do UH
- dojíždím jinam (napište kam).....

4. Jste spokojeni s obchodní sítí ve městě nebo na nákupy dojíždíte (do Uherského Hradiště, popř. jinde)?

- jsem spokojen(a)
- dojíždím do UH
- dojíždím jinde (napíšte kam).....

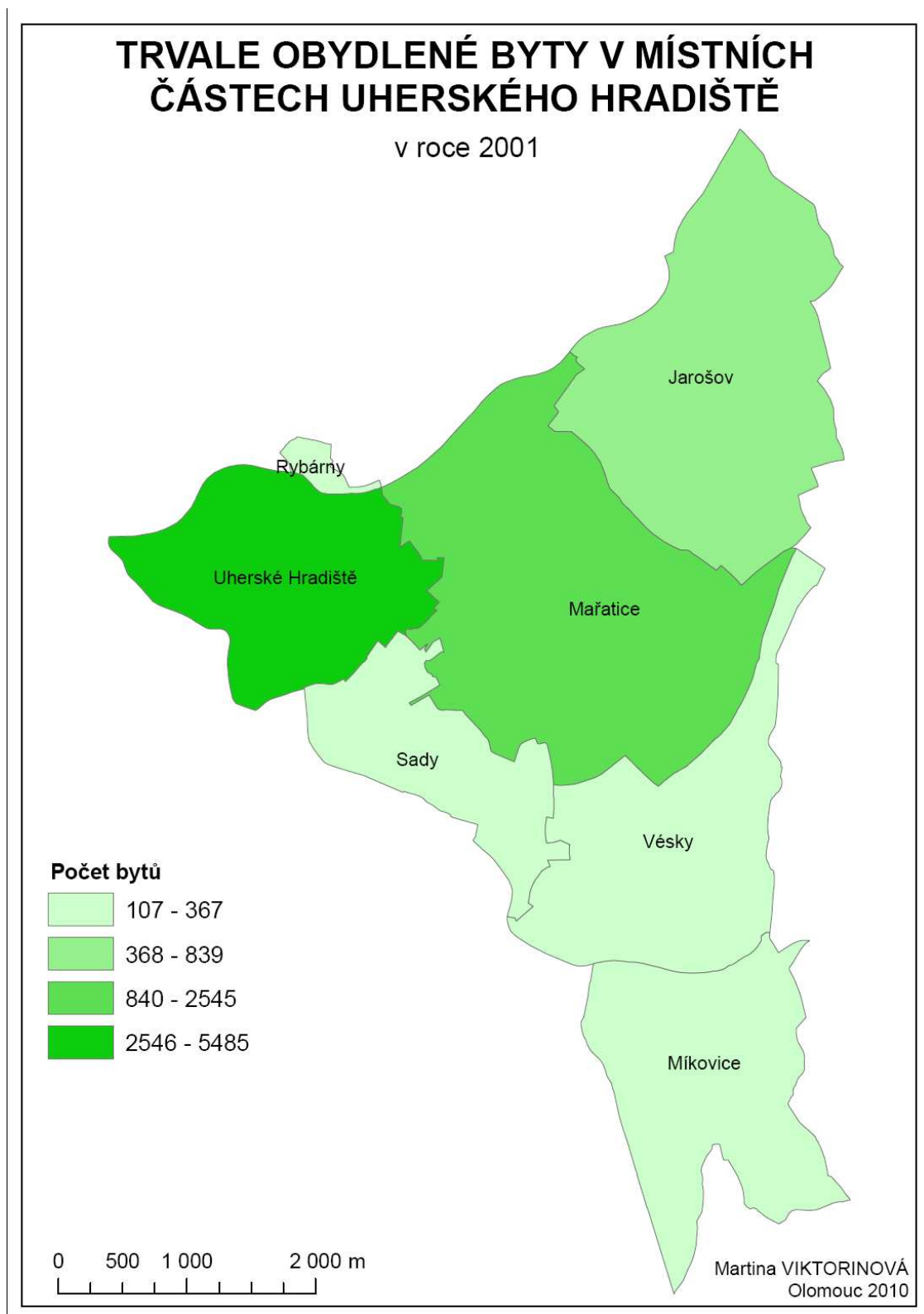
5. Jsou zdravotnické služby ve městě dostačující?

- považuji za dostačující
- nedostačující, dojíždím do UH

6. Jak jste spokojeni s dopravou ve městě a spoji mezi Starým Městem a Uherským Hradištěm

- jsem spokojen
- jsem nespokojen (uveďte důvod nespokojenosti).....
- dopravuji se vlastními prostředky

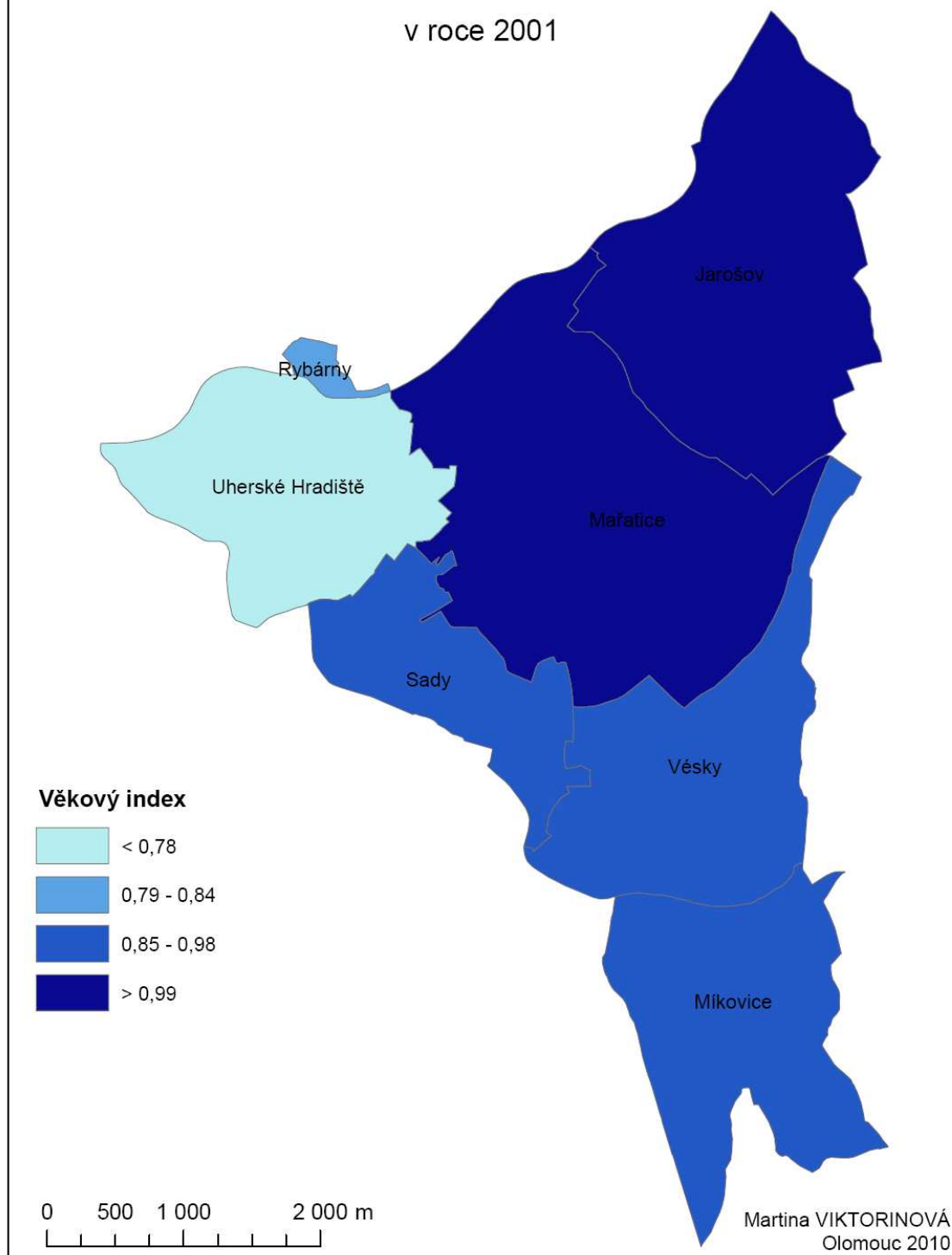
Příloha 4: kartogramy

Obr. 9: Trvale obydlené byty v místních částech Uherského Hradiště

VĚKOVÝ INDEX V MÍSTNÍCH ČÁSTECH UHERSKÉHO HRADIŠTĚ

v roce 2001

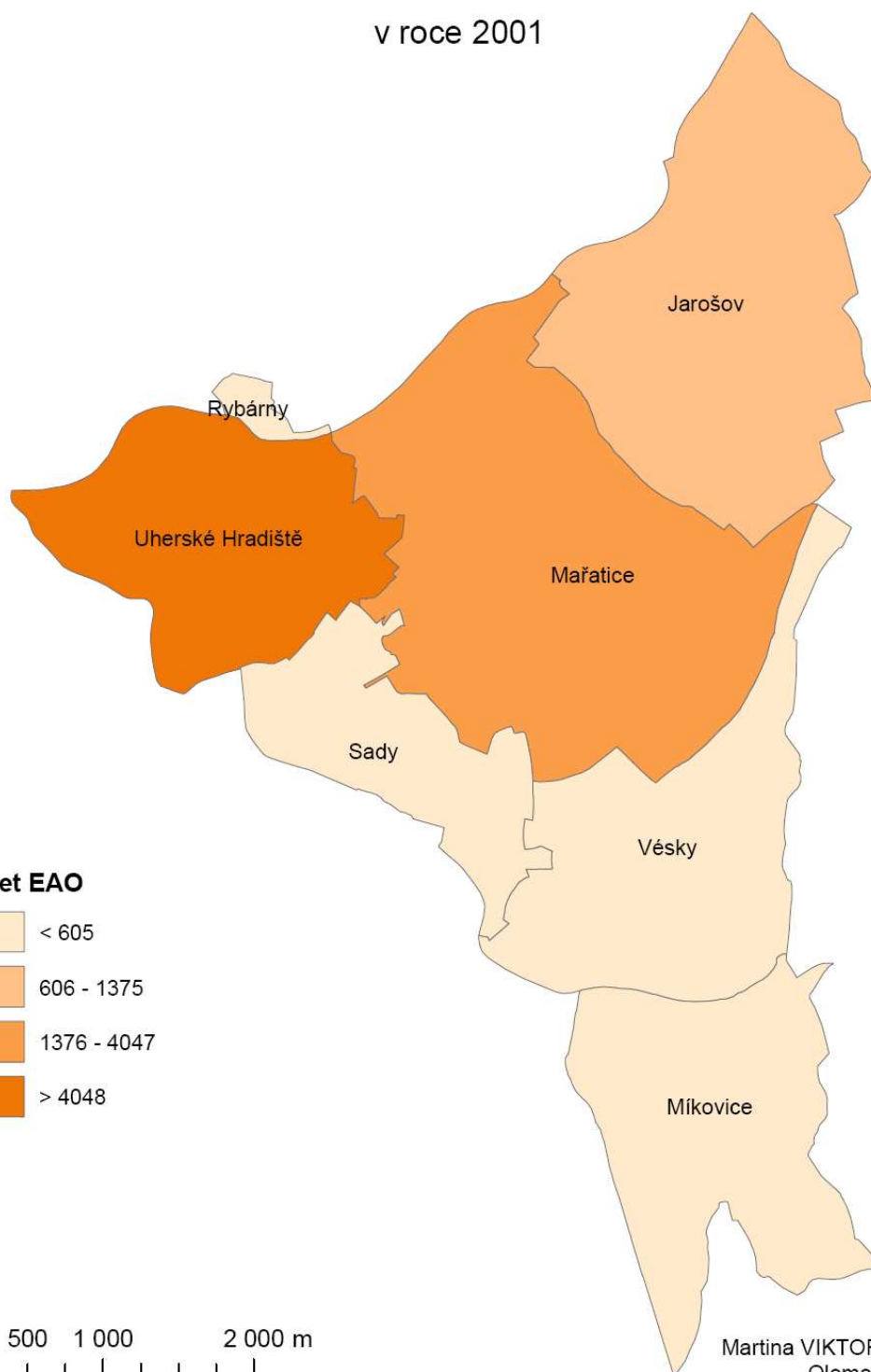

Obr. 18: Věkový index v místních částech Uherského Hradiště

POČET EAO V MÍSTNÍCH ČÁSTECH UHERSKÉHO HRADIŠTĚ

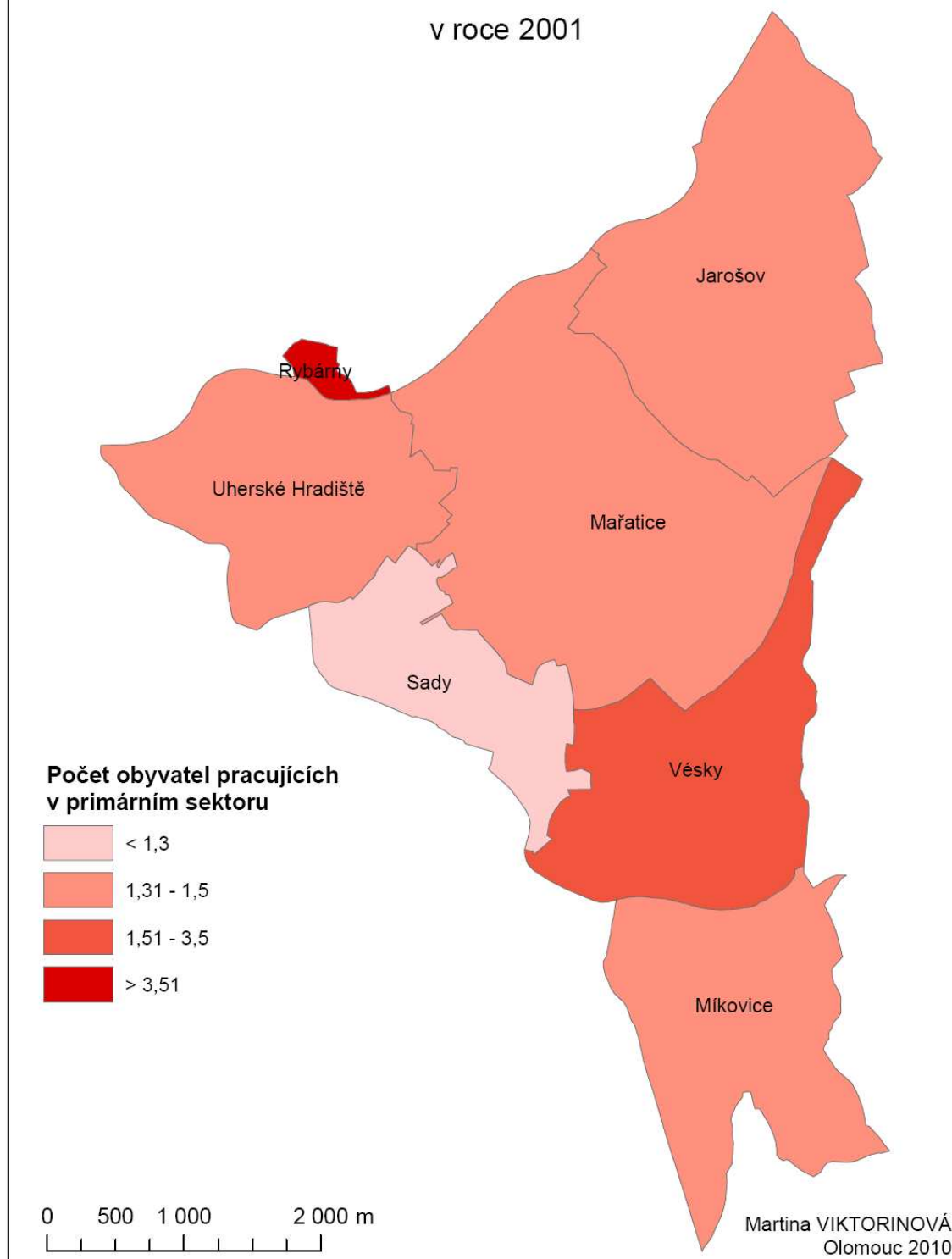
v roce 2001

Obr. 19: Počet EAO v místních částech Uherského Hradiště

EAO PRACUJÍCÍ V PRIMÁRNÍM SEKTORU V MÍSTNÍCH ČÁSTECH UHERSKÉHO HRADIŠTĚ

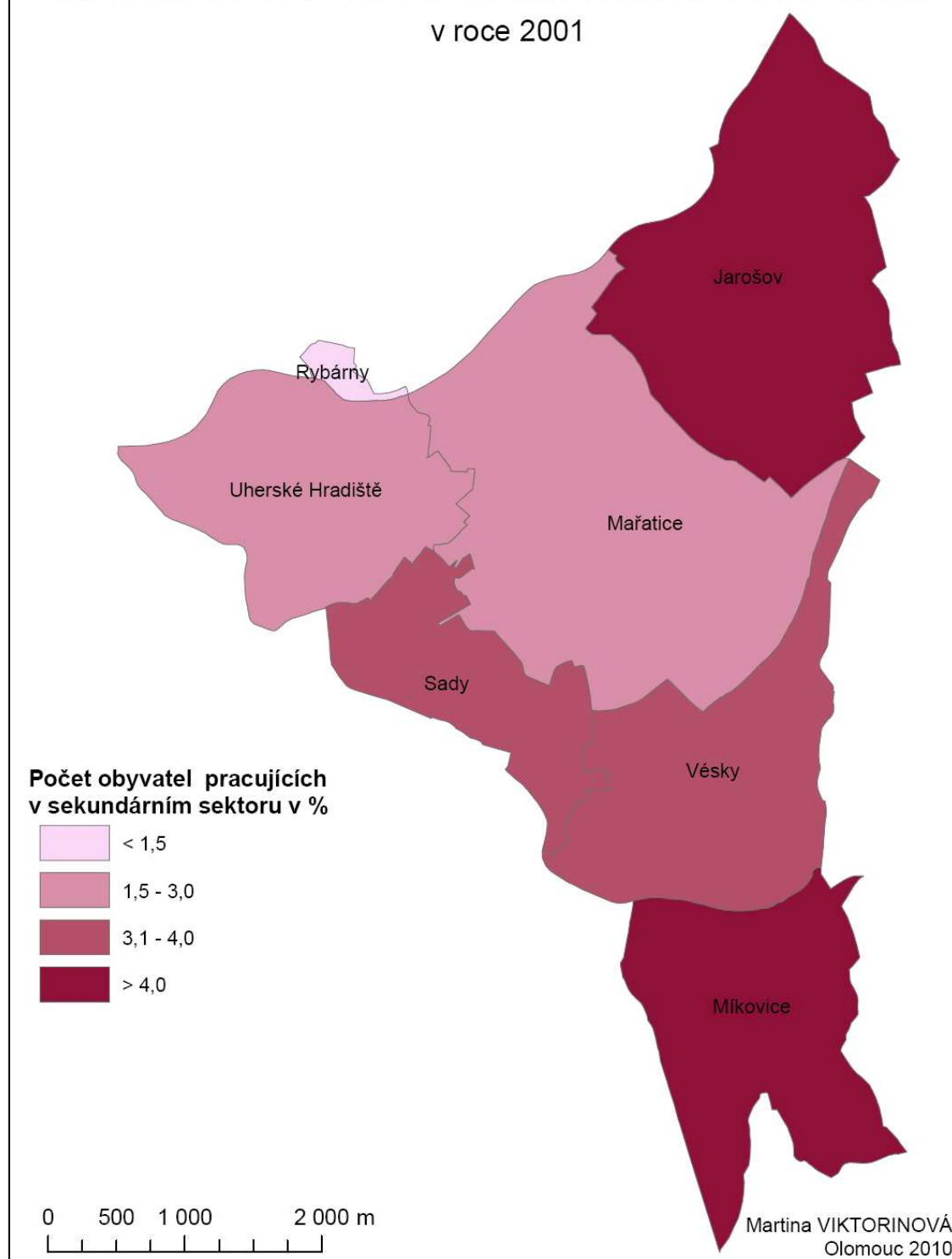
v roce 2001

Obr. 20: EAO pracujících v primárním sektoru v místních částech Uherského Hradiště

EAO PRACUJÍCÍ V SEKUNDÁRNÍM SEKTORU V MÍSTNÍCH ČÁSTECH UHERSKÉHO HRADIŠTĚ

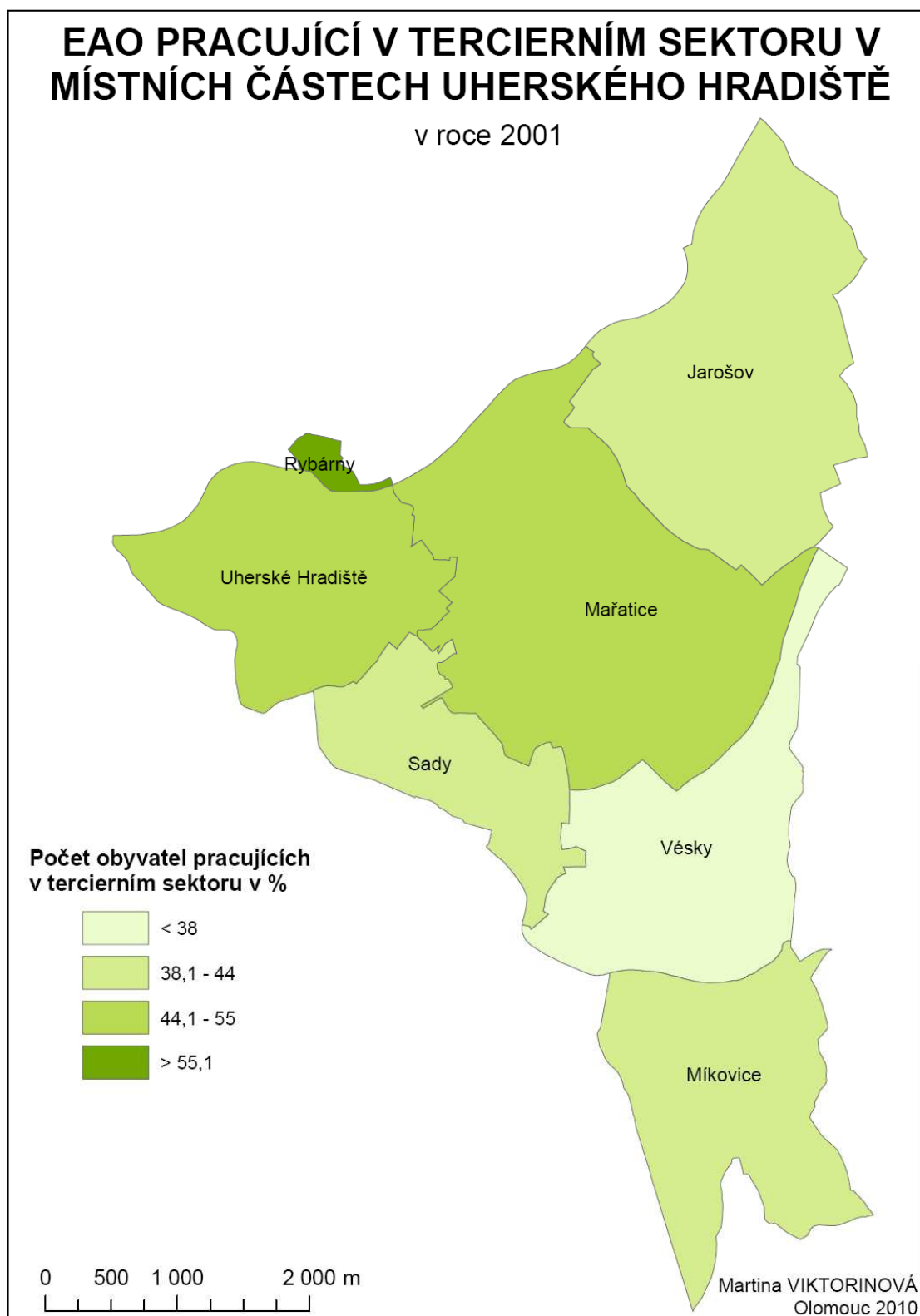
v roce 2001

Obr. 21: EAO pracujících v sekundárním sektoru v místních částech Uherského Hradiště

EAO PRACUJÍCÍ V TERCIERNÍM SEKTORU V MÍSTNÍCH ČÁSTECH UHERSKÉHO HRADIŠTĚ

v roce 2001

Obr. 22: EAO pracujících s tercierním sektoru v místních částech Uherského Hradiště

Příloha 5: tabulky

Tab. 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 1869-2001 v Uherském Hradišti

Roky, ve kterých proběhlo sčítání obyvatel	Počet obyvatel Uherského Hradiště
1869	5659
1880	6663
1890	7232
1900	8925
1910	9451
1921	10051
1930	10554
1950	13402
1961	15616
1970	19427
1980	25015
1991	26765
2001	26876

Zdroj: ČSÚ, Historický lexikon obcí České republiky

Tab. 2 : Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých místních částech v letech 1869-2001 v Uherském Hradišti

	Jaro-šov	Mařatice	Míkovice	Rybáry	Sady	Uh. Hradiště	Věsky	Celkem
1869	615	809	380	196	419	2904	336	5659
1880	842	930	397	376	461	3283	374	6663
1890	927	1028	427	607	493	3332	418	7232
1900	1083	1183	493	767	577	4370	452	8925
1910	1201	1332	546	738	641	4436	557	9451
1921	1177	1364	568		695	5682	565	10051
1930	1178	1407	588	520	775	5562	524	10554
1950	1261	1623	723		841	8405	549	13402
1961	1384	1808	824		969	10017	617	15616
1970	1334	1767	880		1046	13826	1038	19427
1980	1481	3702	856		1162	17234	580	25015
1991	1916	6157	825	349	1131	15834	553	26465
2001	2592	7553	826	277	1178	13907	543	26876

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa Zlín

Tab. 3 : Vývoj počtu obyvatel v letech 1991-2008 v Uherském Hradišti

rok	počet obyvatel
1991	26709
1992	26870
1993	27094
1994	27379
1995	27500
1996	27566
1997	27600
1998	27535
1999	27380
2000	27228
2001	26876

rok	počet obyvatel
2002	26722
2003	26527
2004	26421
2005	26280
2006	26131
2007	26007
2008	25865

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa Zlín

Tab. 4 Byty v rodinných a bytových domech v Uherském Hradišti v roce 2001

	celkem	v tom		
		rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy
Trvale obydlené domy	3 109	2 478	584	47
Trvale obydlené byty	9 787	2 987	6 708	92

Zdroj: ČSÚ, SLBD 2001

Tab. 5 počet trvale neobydlených domů a bytů postavených do roku 2001

	Neobydlené domy a byty	
	Abs.	%
Uh. Hradiště celkem	254	100
Jarošov	38	14,9
Mařatice	102	40,1
Míkovice	14	5,5
Rybárny	18	7,1
Sady	35	13,8
Uherské Hradiště	21	8,3
Vésky	26	10,3

Zdroj: ČSÚ, SLBD 2001

Tab. 6 Počet bytů postavených v jednotlivých obdobích v Uherském Hradišti

	Do r. 1919		1920- 1945		1946- 1980		1981- 1990	
	Abs	%	Abs	%	Abs.	%	Abs.	%
Počet bytů v Uherském Hradišti	293	3,0	823	8,2	3278	33,5	4287	43,8

	1991- 2001		Celkem
Počet bytů v Uherském Hradišti	Abs.	%	9787 (100 %)
	1106	11,3	

Zdroj: ČSÚ, Historický lexikon obcí České republiky

Tab. 7 Náboženská struktury obyvatel v letech 1991 a 2001 v Uherském Hradišti

rok	Věřící							
	celkem		Římsko-katolická církev		Česko-bratrská církev evang.		Církev česko-slov. husitská	
	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%
1991	15405	100	14875	96,5	267	1,8	128	0,8
2001	12588	100	11408	90,6	149	1,2	75	0,6

Tab. 7 pokračování

rok	Ostatní náboženství	
	Abs	%
1991	135	0,9
2001	956	7,6

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa Zlín

Tab. 8 Počet věřících a obyvatel bez vyznání v letech 1991 a 2001 v Uherském Hradišti

rok	Počet obyvatel celkem		Počet věřících		Bez vyznání		nezjištěno	
	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%
1991	26765	100	15405	57,5	7969	29,8	3391	12,7
2001	26876	100	12588	46,8	11552	43	2736	10,2

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa Zlín

Tab. 9 Národnostní struktura obyvatelstva v Uherském Hradišti

	Obyvatelstvo celkem	česká		moravská		slovenská		Ostatní, nezj.	
		Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
1991	26765	15265	57	10786	40,3	579	2,2	135	0,5
2001	26876	21524	81	3976	15	453	1,5	676	2,5

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa Zlín

Tab. 10 Počet obyvatel podle věku v letech 1991- 2001 v Uherském Hradišti

rok	celkem	0- 14		15-59		60+		Věkový index
		Abs.	%	abs	%	Abs.	%	
1991	26765	6001	21	16205	61	4559	17	1,31
2001	26786	4359	16	17833	66	4684	18	0,93

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa Zlín

Tab. 11 Podíl mužů a žen na ekonomicky aktivním obyvatelstvu v Uherském Hradišti

	EAO celkem		muži		ženy	
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
2001	14119	100	7460	53	6659	47

Zdroj: ČSÚ, Krajské správa Zlín

Tab. 12 Ekonomická aktivita obyvatelstva podle sektorů v Uherském Hradišti

	EAO celkem		Primární sektor		Sekundární sektor		Terciární sektor	
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
2001	14404	100	220	1	5801	40	7394	51

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa Zlín

Tab. 12 pokračování

	EAO nezaměstnaní	
	Abs.	%
2001	989	8

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa Zlín

Tab. 13 Vzdelanostní struktura obyvatel v roce 2001 v Uherském Hradišti

Obyvatelstvo starší 15-ti let		Abs.	%
		22517	100
Z toho podle stupně vzdělání	Bez vzdělání	22	0,1
	Základní včetně neukončeného	4423	19,6
	Vyučení a střední odborné bez maturity	7507	33,3
	Úplné střední s maturitou	6439	28,6
	Vyšší odborné a nástavbové	944	4,2
	Vysokoškolské	2967	13,2
	nezjištěné	215	1

Zdroj: ČSÚ, Krajská správa Zlín

Tab. 14: Druhy pozemků na katastru Uherského Hradiště podle plochy

Druh pozemků	Orná půda	990
	Chmelnice (ha)	–
	Vinice (ha)	27
	Zahrady (ha)	169
	Ovocné sady (ha)	16
	Trvalé travní porosty (ha)	136
	Zemědělská půda (ha)	1338
	Lesní půda (ha)	43
	Vodní plochy (ha)	41
	Zastavěné plochy (ha)	187
	Ostatní plochy (ha)	518
	Celková výměra pozemku (ha)	2126

Zdroj: ČSÚ

Příloha 6: vlastní fotodokumentace města

Zdrojem je vlastní sbírka fotografií pořízená 10. 4. 2011

Obr. 1 Hlavní budova železniční stanice Uherské Hradiště

Obr. 2 Sídliště Malinovského

Obr. 3 Místní část Sady

Obr. 4 Místní část Mařatice

Obr. 5 Nová zástavba v centru Uherského Hradiště- ulice Města Mayen

Obr. 6 Fakulta logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati

Obr. 7 Aquapark

Obr. 8 Areál Mesit- vstupní brána

Obr. 9 Areál Mesit

Obr. 10 Baťův kanál- plavební komora

Obr. 11 Bařův kanál